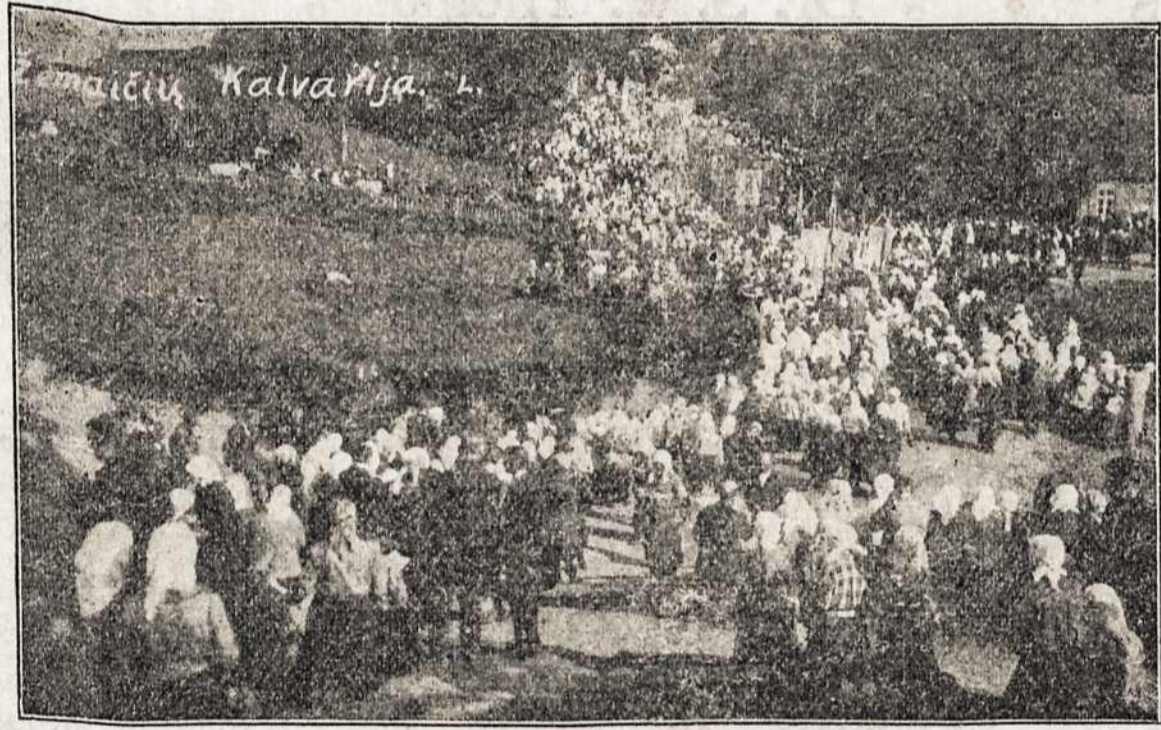

Vytis

(The Knight)

A P Neviera 1-1-30
366 W Broadway

MALDININKŲ PROCESIJA

Rugsėjo-September 30, 1930, Nr. 18 (298)

LIETUVOS VYČIŲ ORGANAS

DAKTARAI

DR. S. BIEŽIS

Physician & Surgeon

Office: 2201 WEST 22nd STREET
Cor. S. Leavitt St. Phone Canal 6222

Residence: 6640 So. Maplewood Avenue
Phone Republic 7868—By Appointment

Hours: 1-3, 7-8 P.M., Sun. 10-12 Noon

Phone Canal 6222

DR. G. I. BLOZIS

DENTIST

Hours: 9 to 12 a.m. and 1 to 9 p.m.
Sunday by appointment only

2201 W. 22nd & So. Leavitt Sts.
Res. Tel. Hemlock 5949

Tel. Boulevard 7589

Dr. A. P. Kazlauskis

DENTISTAS

Ofiso valandos 9 ryto iki 8 vakaro.

4712 SO. ASHLAND AVENUE
Residence Phone Hemlock 7691

Tel. Canal 6174 Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS

Leidovėse patarnauja geriau ir pigiau
negu kitas todėl, kad priklausau prie
grabų išdirbystės.

668 WEST 18th STREET
Skyrius: 3238 SO. HALSTED STREET

Tel. Lafayette 5820

DR. J. A. PAUKŠTYS

DENTISTAS—X-RAY

4193 Archer Avenue

Telephone Hemlock 0066

Dr. B. J. Rooth

X-RAY

LIETUVIS DENTISTAS

7054 So. Western Avenue

Phone Boulevard 1401

DR. V. A. SIMKUS

Physician and Surgeon

Hours: 2 to 4 and 7 to 9 p.m.
Sundays 10 to 12 a.m.

3343 SO. HALSTED STREET

Res. 6641 South Albany Avenue
Tel. Prospect 1930

DR. M. T. STRIKOL

Gydytojas ir Chirurgas

Office: 2423 West Marquette Road
Hours: 2 to 4 p.m. Tel. Prospect 1930
Office: 4601 South Ashland Avenue
Hours: 6 to 8 p.m. Boulevard 7820

Phone Armitage 1740

Dr. S. T. Thomas

LIETUVIS DENTISTAS

Hours: 9-12 a.m., 1-5 and 6-8:30 p.m.
North West Tower Bdg., Rm. 309

1608 MILWAUKEE AVENUE
Cor. North Ave. at Damen Ave.

Office Phone Canal 0257

Residence: 6600 S. ARTESIAN AVE.
Phone Prospect 6659

DR. P. Z. ZALATORIS

PHYSICIAN & SURGEON

1821 S. Halsted St., Chicago

Dr. A. J. Gussen

LIETUVIS DENTISTAS

Monday, Wednesday and Friday
Hours: 10 a.m. to 8 p.m.
Sunday 10 a.m. to 2 p.m.

4847 WEST 14th STREET
CICERO, ILL.

P. M. CIBULSKIS

Maliavojimo Kontraktorius

Maliavos, geležinių prekių (hard-
ware), sieninės popieros, malia-
votojams reikmenų. L a n g a m s
užlaidas dirbame sulyg užsakymo.

2334 S. Leavitt St., Chicago, Ill.

NEW STYLE TICKETS

FOR DANCES

Plays etc.

Special Prices

— to —

K. of L. Councils MEMBERS

Have Your Printing

Work Done By Your

Own Press

K&L Press

4736 So. Wood Street

Phone Lafayette 6298

HOURS:

Mon., Wed., Fri. and Sat.

8:00 A. M. to 6:00 P. M.

Tuesday and Thursday

8:00 A. M. to 8:00 P. M.

SIMPATIŠKAS, MANDAGUS,
GERESNIS IR PIGESNIS
UŽ KITŲ PATARNAVIMAS

EUDEIKIS

PAGRABŲ VEDĖJAI

Didysis Ofisas:

4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. Yards 1741 ir 1742

Skyrius: 4447 South Fairfield Avenue

Skyrius: 1410 South 49th Court, Cicero
Tel. Boulevard 3201

Skyrius: 3201 Auburn Avenue
Tel. Cicero 3794

Telephones: Lafayette 6179-6174

"The House of Square Dealing"

BAY STATE LUMBER CO.

LUMBER and MILLWORK

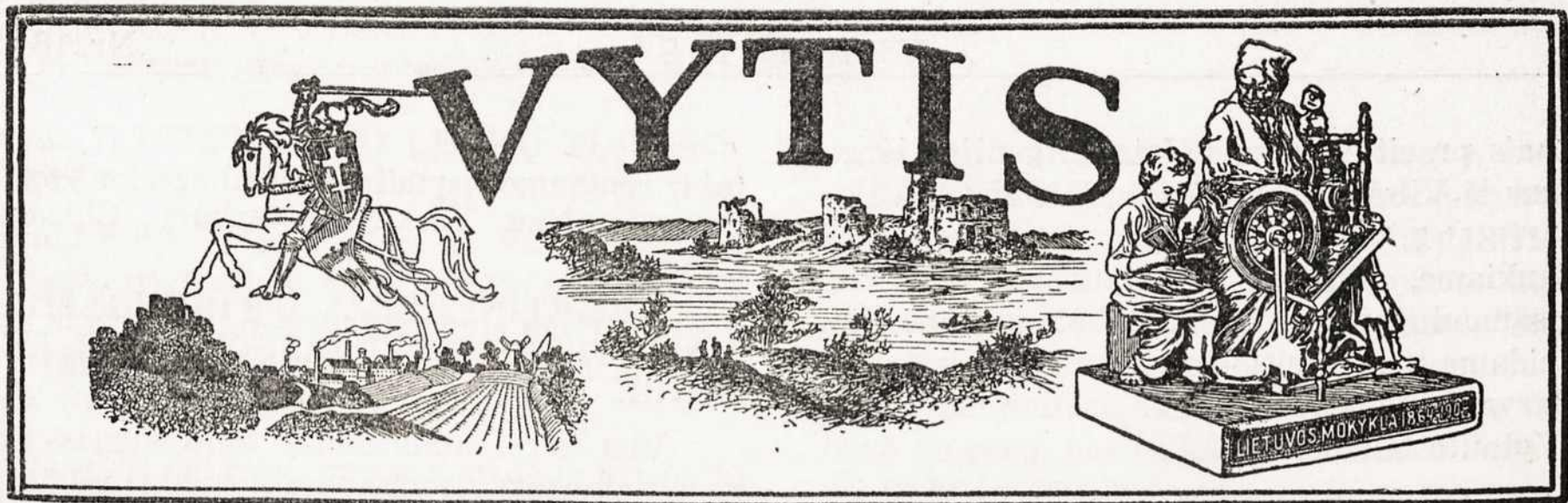
2108 to 2128 West 47th Street, Chicago, Illinois

NEW CITY COAL CO.

2101 West 47th Street

Kokybė ir patarnavimas nuo 1895

Tel. Lafayette 0567-5678

Dvisavaitinis iliustruotas Jaunimo Laikraštis

Lietuvos Vyčių Organizacijos Organas

Tomas XII

Rugsėjo-September 30 d., 1930

Nr. 18 (298)

Entered as Second Class Matter Oct. 23, 1915 at the P. O. at Chicago, Ill., Under Act of March 3, 1879, Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, authorized on April 12, 1921.

"VYTIS" (The Knight)

Published Semi-Monthly by Knights of Lithuania (Lietuvos Vyčiai)
SUBSCRIPTION RATES:

Yearly _____ \$3.50
6 Months _____ 2.00
In foreign countries and Chicago yearly _____ 4.00

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Address all communications to:

"VYTIS"

4736 S. WOOD STREET

CHICAGO, ILLINOIS

Telephone Lafayette 6298

"VYTIS"

Jaunimo dvi-savaitinis laikraštis. Laidžia Lietuvos Vyčiai.

PRENUMERATA:

Metams _____ \$3.50
Pusmečiui _____ 2.00
I Užsienį ir Chicagoj Metams _____ 4.00
Pavieniais Numeriais _____ .20

"VYTIS"

4736 S. WOOD STREET

CHICAGO, ILLINOIS

Telephone Lafayette 6298

**KUNIGŲ VIENYBĖS IR FEREDACIJOS
PROTESTAS DEL MOKSLEIVIŲ ORGA-
NIZACIJOS UŽDARYMO LIETUVOJE.**

Amerikos Lietuvių Katalikų visuomenė jau nekartą kėlė protestą prieš Lietuvos tautininkų pastatytus Lietuvos Vyriausybės atstovus dėl Lietuvos katalikų persekiojimo ir ypatingo varžymo katalikų jaunuomenės organizavimosi ir jos veikimo. Būdami surišti su savo Tėvynės katalikais ne tik tikibiniais, bet ir tautiniais ryšiais su pasigailėjimu turime konstatuoti, kad katalikų persekiojimui Lietuvoje ne tik, kad ne mažėja, bet dargi įgauna aštresnės formos. Paskutiniu metu laikraščiuose paskelbtas Svetimo Ministerio p. Sakėno nusistatymas uždaryti katalikų jaunuomenės Atėtininkų organizaciją, užgauna ir įžeidžia mūsų ne tik tikibinius, bet tautinius jausmus, nes niekas neužginčys Atėtininkų nuopelnų ir Bažnyčiai ir Lietuvos Valstybei. Delto prieš tokį neteisingą ir kenksmingą Bažnyčiai ir Valstybei žygį visų Amerikos lietuvių katalikų vardu mes keliamo protestą ir reiškiamo užuojautos katalikų jaunuomenei. Suprantama, jog mūsų protestas ir užuojauta turi tik moralės reikšmės. Apsigynimo priemonės ir budus tegali rasti pati katalikų visuomenė.

Am. lietuvių "Kunigų Vienybės" Pirmininkas,
Kun. J. AMBOTAS.

Am. Lietuvių Katalikų Federacijos Pirm.,
Kun. IG. ALBAVICIUS.

**VYTAUTO DIDŽIOJO MINĖJIMAS IR
VILNIAUS ŽAIZDA.**

I.

Lietuvos praeities tyrinėtojai yra priparodę, kad 500 metų atgal Vytauto valdoma Lietuva buvo pasiekusi galingos imperijos laipsnio ir kad tos galybės viršutinė atatiko Vytauto vainikavimo dienai, butent 1430 m. rugsėjo 8 d.

Garsi Lietuvos istorinė praeitis yra mums dabar stiprus įrankis prieš tuos svetimšalius politikus, kurie vis dar nenori tikėti Lietuvos nepriklausomybės ateičiai vien dėl to, buk Lietuva neturinti istorinių savarankumo tradicijų. Kai Vytauto Didžiojo vainikavimo diena — rugsėjo 8 d. — tapo paskelbta LIETUVIŲ ŠVENTĖ ir reiškia Lietuvos galybės ir garbės viršunę praeityje, — tai mūsų laikais reikėtų skaityti ŠVIESIAUSIU ATGIMUSIOS LIETUVOS MOMENTU tą neužmirštamą faktą, kada Lietuvos kariuomenė, išstumusi iš Vilniaus rusų bolševikų pulkus, Gedimino Kalne iškėlė Lietuvos trispalvę vėliavą. Tas Vilniaus, kaipo Lietuvos sostinės, atvadavimas iš rusų įvyko 1920 metais rugpiūčio 28 d. Tai yra didėlios politinės reikšmės faktas.

Neilgai, tačiau, Lietuvos vėliava plevėsavo Vilniuje, — vos pusantro tik mėnesio: klastingi lenkai, spalio 7 d. pasirašydami sutartį Suvalkuose ir pasižadėdami Vilniaus neliesti, — spalio 9 d. įsiveržė į Vilnių ir ten įsiviešpatavo, kaip Jogailos laikais.

Anais praeities laikais Vytauto genijus išvare lenkus iš Vilniaus. KAS PALIUOSUOS VILNIŲ MŪSŲ LAIKAIS? Stebuklų bei katastrofų nelaukiame. Tik tvirtai organizuota Lietuvių Tauta sąmoningai ir nepailstamai žingsnis po žingsnio eidama prie tikslo, — išvaduos Vilnių ir vėl jį padarys suvienytos Lietuvos sostine, kaip kad buvo Vytauto laikais.

Lietuviai nereikalauja nei sprindžio svetimos (lenkų) žemės, bet niekas negali mums užginti reikalauti amžiais lietuviškas Vilniaus žemes. Tegul lenkai koloniuoja Vilniją, tegu mėgina įtikinti pasaulį, kad Vilniaus krašte lietuvių jau bebėsama, — tuščios jų pastangos. Vilniaus krašto gyventojai kaip buvo taip ir liks ištikimi savo gimtajam kraštui, — Lietuvai, o lenkus kaip skaitė taip ir skaitys atėjūnais ir grobikais.

Negalime todėl tylėti, kai Vilniaus krašto atėjūnai mindžioja vietos gyventojų — lietuvių teises ir varu jiems bruka nusibodusią "lenkų kultūrą."

II.

Spalių 9 d. šiais 1930 metais sueina dešimt metų, kai per Zeligovskio avantiūrą buvo pagrobtas Vilnius. Vilniaus, Suvalkų ir Gardyno apylinkių gyventojams tai buvo juodas ir liudnas dešimtmetis. Tą nelaimę giliai jaučia visa Lietuva ir visa Lietuvių Tauta. Ir kas gi toliau?

Kaunas nuo Vilniaus yra tik 100 kilometrų atstumo; o nuo demarkacijos linijos iki Vilniaus yra tik 30 kilometrų arba apie 30,000 žingsnių. . . . Klausimai: kiek žingsnių Vilniaus link nužengė Lietuvių Tauta per 10 Vilniaus okupacijos metų? Kiek žingsnių dar reikia padaryti iki teisingo Vilniaus klausimo išsprendimo? Kokioje padėtyje dabar randasi Vilniaus vadavimo akcija?

Tų spirginančių mūsų jausmus ir protą klausimų negalėsime nusikratyti kolei Vilnius neatvaduotas. Kaip ten bebūtų, vienas dalykas yra aiškus: žodžiais Vilniaus neatvaduosime; reikalingas darbas, reikalinga žengti, o ne ant vietos stovėti.

Visoje Lietuvoje veikia galinga "Vilniui Vaduoti Sąjunga". O kodėl tokios Sąjungos nėra tarpe Amerikos lietuvių? Juk gan greit visos Amerikos lietuvių didžios ir mažos draugijos bei susivienijimai stovi už Vilniaus atvadavimą; juk berods visos Amerikos lietuvių politinės srovės Vilniaus vadavimo reikalą yra įsirašiusios į savo programus; juk veik visose didesnėse ir mažesnėse lietuvių kolonijose Amerikoje buvo ir yra dedamos Vilniaus reikalams aukos ir rengiami įvairūs parengimai; juk ir dabar šiais Vytauto Didžiojo metais yra steigiami didžiuliai komite-

tai ir rengiamos įspūdingos iškilmės, kaip va: Baltimorėje, New York'e, Waterbury, Chicagoj ir kitur!

ŠIEMETINĖS SPALIŲ 9 DIENOS MINĖJIMAI TURĖTŲ BŪTI VISUOTINI IR REIKŠMINGI.

Visi gerai atsimename kaip vienas išdidus lenkas akyvaizdoje viso pasaulio paklausė Lietuvos delegato: karas? ar taika? — Atsakymas buvo: taika. Bet kokia gali būti "taika" be teisybės, kai Vilniaus žaizda negija? Kokia gali būti toji taika, kai ji mėgina remtis į sulaužytos teisės (Suvalkų sutarties) skeveldras? TEISYBĖS — ŠTAI KO LIETUVA REIKALAUJA!

Bet spalių 9 dienos minėjimas prvalo būti kas metais reguliariai atliekamas, — kaip teisybės reikalavimo diena, kaip lenkų papildytos nedorybės "memento" ir kaip vilniečių lietuvių suraminimo ir jiems moralės bei materialės pagalbos suteikimo diena.

Šiam didžiam darbui turėtų vadovauti AMERIKOS LIETUVIŲ VILNIUI VADUOTI SĄJUNGA. Tos Sąjungos įkūrimo pradžia galėtų būti padaryta per Vytauto Didžiojo iškilmes. Tai tikrai būtų dar vienas rimtas žingsnis Vilniaus link.

P. Žadeikis,
Liet. Gen. Konsulas.

RUOŠKIMĖS MINĖTI 9 D. SPALIŲ

Ilgas, lgas jau laikas, kai mūsų broliai vilniečiai, gardiniečiai ir suvalkiečiai velka sunkų okupantų jungą. Spalių 9-tą dieną sukaks dešimts metų, kai visas trečdalis Lietuvos žemių su visais jos gyventojais pateko mūsų amžinųjų priešų nelaisvėn — tapo lenkų pavergti.

Spalių 9-tą dieną, 1920 metais 10 valandą vakare Zeligovskio vedami galicijonų, huliganerija, uždavusi sunkų smūgį lietuvių silpnoms Vilniaus gynėjų jėgoms, pagrobė Lietuvos sostinę Vilnių ir nuo tos dienos prasidėjo vilnijos gyventojų sunkioji vergija.

Vilnius nuo senų — senovės Lietuvos sostinė. Vilnius Gedimino įkurtoji Lietuvos sostinė. Ten ilsisi lietuvių protėviai, ten Vytauto Didžiojo kapas, ten Gedimino pilis, ten Šv. Kazimiero grabas, ten Aušros Vartai laukia mūsų išvadavimo iš lenkų vergijos.

Jei kada nors mums rūpėjo vilnijos atvadavimas, tai šiais Vytauto Didžiojo metais, mes privalome tuo kuo labiausia susirupinti, nes ir Vytautas Didysis dėjo daug pastangų, kad nuo lenkų paliuosuoti. Jo ir mirštančio paskutinis žo-

dis buvo: "LIETUVA NUO LENKŲ TURI AT-SISKIRTI."

Sunki buvo Vytauto kova už Vilnių, bet Jis dideliu savo pasiryžimu kovą laimėjo ir Vilnių su kitomis savo tėvo Lietuvos žemėmis nuo lenkų atgavo. Taigi ir mes sekime Vytauto Didžiojo pavyzdį, o Vilnius bus mūsų.

Amerikos lietuviai, mes esame daug prisidėję prie Lietuvos nepriklausomybės atgavimo. Dėjome milijonus dolerių, davėme savo žmonių, siuntėme drapanų, žodžių, darėme visą, kad tik Lietuva būtų laisva ir nepriklausoma. Tai gi dabar, kuomet dar lieka paliuosuoti likusioji Lietuvos dalis su jos sostine Vilnium, mes negi užmiršime juos ir paliksime plėšriam lenkų arui jų kūną drąskyti, niekinti Vytauto Didžiojo kapą, griauti Gedimino pilį?

Amerikos lietuvi, mūsų čia niekas nepersekioja, kad mes lietuviškai kalbame, kad savo centais sudėtų aukų pastatytose bažnyčiose lietuviškai Dievą garbiname, kad savo parapijų mokyklose savo vaikelius mokiname, bet mes dar gerai atsimename, kad senoje mūsų tėvynėje, kuomet dar ji buvo rusų pavergta, ten tas viskas buvo mums

uždrausta. Ir tuos laikus atsimename, kada rusų žandaras iš rankų traukė maldaknygę besimeldžiantiems bažnyčioje, mes to dar negalėjome pamiršti, tai buvo sunkūs persekiojimo laikai ir daugelis nuo jų bėgome į Suvienytas Valstijas, kad čia laisviau atsikvėpti. Gi šiandien lenkų pavergtiems mūsų broliams dar aršiau, nekaip buvo po rusų, nes lenkas yra biaurus cinikas; jis pralenkė ir žiauriausį rusų biurokratą.

Lenkai nieko neduoda lietuvių mokyklų užlaidymui ir lietuvių lėšomis laikomoms mokykloms netvirtina lietuvių mokyktojų. Tokiu būdu lietuviai prievarta verčiami savo vaikelius leisti lenkų mokyklon, kur yra pašiepiama lietuvių kalba, kur niekinama viskas kas lietuviška. Ten prievartos keliu raunama iš jaunų sielų lietuviškoji dvasia ir varu brukama viskas kas lenkiška.

Lenkais pavergtų žemių lietuviai, kiek jų išgalės neša kovoja tą lenkišką hidrą, bet jų pajėgos nedidelės ir je reikalingi mūsų užuojautos jų sunkioje kovoje už šventąsias lietuvių teises.

Taigi minėdami Spalių 9-tą dieną paduokime jiems savo pagalbos ranką, pareiškime jiems bent užuojautos žodį.

— A. L. R. K. Federacija.

Igimtosios Kalbos Reikšmė

Tyrinėdami Lietuvos istoriją nuo josios susivienijimo su Lenkja laikų t. y. nuo 1385 m. iki 1904 m., mes galime patėmyti joje tokių įvykių ir apsiereiškimų, kad žmogiškai galvojant, reikėtų laukti, jog Lietuvos tauta ne tik turėtų susilpnėti, bet ir galutinai išnykti iš istorijos lapų, kaip kad yra išnykusios keltų skytų, hunų ir t. p. tautos.

Vytautui, Didžiajam Lietuvos kunigaikščiui mirus, Lietuvos diduomenėi buvo visai pasidavusi lenkų įtakai. Pamažėliu ji taip ištautėjo, jog, laikui bėgant, iki mūsų laikų ji buvo virtusi visai lenkiška, o jei ir vadindavo save "lietuviais", tai tik išviršutiniai, gi vdujiniai jiems nė kiek neberūpėdavo nei Lietuva, kaip tėvynė, nei jos kalba, kaip savoji, nei jos žmonės, kaip "Lietuvos piliečiai". Pagaliau, jie net gėdėdavosi lietuvių, kaip "tamsuolių", ir jų kalbos, kaip "muzikiškos", ir ją kalbėdavo tik dideliame reikale, ir tai taip iškraipydami, kad ji skambėdavo labiau lenkiškai, ar rusiškai, ne kaip kad lietuviškai. Jei kas jų ir laikydavo savo dvaruose mokyklas, kas būdavo retenybė, tai ji būdavo palaikoma labiau tikslu ištautinti lietuvių praščiokėlių vaikus ir juos sulenkinti, kaip kad palaikyti tautybę.

Kartu su lenkais pakliuvusi į rusų-maskolių nagus Lietuvos inteligentija-bajorai virto arba vi-

sai lenkais, arba surusėjo. Gi kilusi iš paprastųjų žmonių (daugiausia ūkininkų) inteligentija lygiai taip pat arba sulenkėjo, arba surusėjo, ypač veddami lenkes, ar ruses žmonas.

Mat!, gudri rusų-maskolių politika buvo uždraudusi spaudą lietuvių kalboje. Mūsų jaunimas, besimokindamas po mokyklas mokslo rusų kalba, vedamas "obrusitėlių", iš niekur negaudamas užgirsti apie Lietuvą, arba girdėdamas tik išvirškščiają, iškraipytą Lietuvos istorijos pusę, negaudamas Lietuvoje valdiškos tarnybos ir patekdavo Rusijon, veikiai užmiršdavo savo kalbą ir tėvynę.

Tiesa, buvo keletas ant pirštų suskaitomų žmonių, k. a. Širvidas, Daukantas, vyskupas Giedraitis, Valančius ir kiti, kurie darbuodavosi lietuviškajai dvasiai pakelti, tačiau, jų darbas būdavo taip mažai skelbiamas ir žinomas, jog nedaug ką galėjo nuveikti.

Šitokiomis dienomis aplinkybėms per 500 metų esant, Lietuva turėtų, rodos, žlugti, išnykti. Kaip štai žiūri — gi šiandien Lietuva gyvuoja kaip atskira tauta ir atskira valstybė!

Čia ir kyla klausimas: kas suteikė Lietuvai jėgų lietuviškai dvasiai išlaikyti, atgaivinti ir naujai atgimti, kaipo Lietuvių tautai?! Iš naujo sukurti liepsnojantį tėvynės meilės aukurą?!

Šita jėga buvo tai ne kas kita, kaip tik numylėtosios Lietuvos tėvynės įgimtoji KALBA, be kurios negali būti ir kalbos apie meilę tėvynei ir kuri, lyg kad nuslopintoji liepsna, gruzdėjo po priespaudos ir vargų pelenais, dulsniai žērėjo ir laukė tikrai žmonių, kurie neduotų jai visai užgesti, o laikui atėjus, vėl išpūstų iš jos didžiausiąją tėvynės meilės liepsną.

Šitokių žmonių būta. Buvo ta visų pirma kunigai patrijotai (mylintieji tėvynę žmonės) ir keletas pasauliečių patrijotų.

Kunigai ir Lietuvos pasauliečiai patrijotai buvo gerai supratę, jog surusinimas, ar supravoslavimas (atvertimas į pravoslavų-rusų tikėjimą) lietuvių yra tarpusavęs taip kietai susirišusiu, jog jei ar vienas ar antras gaus viršų, tai visvien Lietuvos nebeliks nė pėdų, — surusintas nebeišliks katalikas, gi supravoslavintas nebeišliks lietuvis.

Taipgi, pamatė gyvo reikalo kuo labiausiai šviesti liaudį (paprastuosius žmones) tikėjimo dalykuose, savo katalikiškajam tikėjimui sustiprinti ir pravoslavimui nusikratyti. Gi be rašto, be spaudos šito neatliksi. Taigi ir pradėta rašyti lietuvių kalbos abėcėlės, katekizmai, įvairaus dvasiniojo turnio knygos ir knygelės, maldaknygės ir giesmnyai — “kantičkos”.

Lietuvoje spauda buvo uždrausta. Kas daryti? Gi surasta vietos knygoms spausdinti — buvo tai Prūsai, senovės Lietuvos stipriausioji lietuvių stabmeldžių (pagonų) tikėjimo vieta. Tačiau, iš ten reikėdavo gabenti Lietuvon spausdinius kantrobandos būdu — nelyginant, kaip kad dabar gabinama “munšainė” iš už Amerikos J. V. rubežių.

Ir štai, atsirado didelė eilė tykių, niekam nežimū, istorijon nepatekusių ir niekad nepateksiančių DIDVYRIŲ, kurie pasiaukodami DIEVO ir artimo meilei, ir tėvynės labui, persekiojami, gaudomi, šaudomi, kalinami, ištrėmiman brukami, bet su obalsiu: “DIEVUI IR TĖVYNEI!” skleisdavo knygas ir knygutes, lapelius ir lakraštėlius po visą Lietuvą, išnešiodami po aprūkusias liaudies “samanotas bakužes”.

Gi reikia makėti skaityti! Kas atliks šitą darbą, už kurį galima patekti ne vien kalėjiman, bet ir savo kaulus paguldyti tolmoje, speigoje Sibirijoje?! Gi čia išena aikštėn antroji DIDVYRIŲ rūšis — tai tykios, dažnai mūsų niekinamos “davatkėlės”, kurios, surinkusios aplink save po keletą vaikučių, žąsies plunksna vedžiodamos po elementorių, mokydavo vaikučius skaitymo, kursai dažniausia skaitydavosi baigtu, jei mokėta paskaityti litanijas ir Šv. Mišių maldas. Tačiau, ar šiaip ar taip, liaudis išmoko skaityti taip, jog šiuo žvilgsniu atsirado visų kitų tautų priešakyje!

Kartu su dvasiniojo turinio knygomis pradėjo skleistis po Lietuvą susipratusių patrijotų — lietuvių spansdinti Prūsuoje lapeliai, laikraštėliai ir knygos, keliančios tarp Lietuvos liaudies apšvietimą ir tautinį susipratimą.

Rusų-maskolių valdžia siūsdavo iš pykčio ir keršto, brukdavo kalėjiman kunigus, studentus, mokinius, nešikus, davatkėles, baudavo ūkininkus pinigėmis pabaudomis, nuklodavo Siberijos kelius lietuvių katalikų ir šiaipjau patrijotų didvyrių kaulais, bet jau nebegalėjo nuslopinti tikėjimo šviesos, sustabdyti tautiškojo susipratimo vilnių, numalšinti garsaus lietuvių kalbos aidą!

Tikėjimas, tautinis susipratimas, pasirėmęs savo spauda, augo lyg ant mielių. Ta pati protėvių skambi kalba, lyg maža kibirkštėlė, vėjui pūstelėjusi, uždegė, ypač Lietuvos liaudies širdyje tėvynės meilės ugnele. kuri veikiai virto didžiausiąja liepsna ir, gimdydama didvyrius, pasikėlė taip aukštai, kad jau niekas nebeišgalėjo jos užgesinti.

1904 metais spaudai gavus šiek tiek liuosybės, Lietuva atbudo, lyg iš miego sujudo, sukruoto... Tautiškas susipratimas pradėjo veržtis nebesulaikomu smarkumu, lyg pavasarį prasimušusios iš po ledų vergijos Nemuno ir Vilijos bangos.

Karas nesumazino tėvynės meilės, brangiajai savo protėvių kalbai. Patekę savo didžiausiųjų tėvynės priešų, rusų-maskolių valstybės gilumon, lietuviai pradėjo spiestis krūvon, skirtis nuo kitų savo kalba, savo troškimais. “Tikėjimas, ir Tėvynė, laisvė ir nepriklausomybė!” — štai obalsiai, kurie veržte veržėsi iš išsiilgusiųjų liuosybės lietuvių krūtinių ir plačiai pasklydo po visą pasaulį, ir štai! suskambėjo širdį veriantis, kilstantis dangun, siekiantis mirusiųjų už tėvynę didvyrių sielas, žavėjantis himnas: “Lietuva tėvynė mūsų, tu didvyrių žemė!”

Ir auga mūsų Lietuva. Savo nepriklausomybei išlaikyti aukoja visa, grumiasi, lieją kraują ir ištvers... kol išlaikys savo kalbą! Gi kas guldydavo ir šiandien guldo savo galvą už Lietuvą? Gi tie, kurie kalbėdavo ir kalba lietuviškai! Kas Lietuvoje nesimokina šitos kalbos, kas jos nemyli, tasai yra tikrai priešas Lietuvai ir išdavikas! Tai parodo mums lenkai “peoviakai” ir kiti surusėjusieji, išgamos lietuviai.

Gi kalba yra tai kiekvienos tėvynės pamatas. Nėra tad ko stebėtis, jei ir Amerikoje nyksta lietuviybė, o ypač jaunimo tarpe. Gi kas palaikys tautinę jaunimo dvasią, jei jam nebemeili ta dainelė, kurią niuniuodavo jojo motinė, besupdama jojo lopšėlį, ir skardžiai, lyg lakštingalė, čiulbėdavo mylimoji mergelė, pindama vainiką rūtelių dar-

— *Snardalis.*

VANDENS LELIJOS

1. Šįmet Kazimieras Liudys visa širdžia laukė vasaros atostogų. Jam per daug įkyrėjo išleidišiamieji egzaminai, be to brolis parašė, kad pas juos apsigyvenę žvejai su pora smagių valčių — jis dažnai galės paskrajoti tviskančiu ežero paviršium, pakvėpuoti drėgstančiu vasaros oru. O kaip ten ramu!... Jis, dar pernai per atostogas, atsimenta, susimąstęs stovėdamas ežero krante ir žiūrėdavo į linksmi dainuojančias kaimynų mergaites, bet jis jų neprašydavo — jos nelabai jam tiko. Skaudžiau būdavo tada, kai atskriejęs iš kur grakščių, lyg ežero gulbių gimnazisčių burelis svajingai dainuodavo, irstydamosi tyliame ežero paviršiuje, o žavintys jų balsai ir Liudį priversdavo nors tyliai niuniuoti. O! Tada jam būdavo skaudžiausia. Negi lieps užsukti — nepažįstamos. Atsiguldamas, pavydziai sekdavo akimis.

O birželio vakarai! Tai gražiausios ir įdomiausios žmogaus gyvenimo valandos. Viena minute gali užsimiršti didžiausią nuovargį, viena minute pasidaryti jaunas, vienu vakaru — atgauti visa tai, ko nustojai per ištistus mokslo metus. Gražūs jie lankoje, bet kaip gražūs ir žavūs pilname lyg stiklas ežero paviršiuje, kur girdi viso akiračio garsus: šimtus lakštingalų, migdančių išvargusių sielos skausmus, pabudusias griežles ir dulų, lyg prakeiktųjų šauksmas, baubli, tyliai, vienodai plaukiantį prisigėrusių gaivaus vandens lelijų kvapo oru. Ir visa taip malonu, taip šventa — ir lemta pasiekti. Kokia laimė!... Metė žvilgsnį sieninin kalendoriun. “Vis del to dar trys dienos”.

2. Pagaliaus Liudys pasiekė ir gimtuosius klonius.

— Tu, Kazel, šįmet daugiau valgyk, mat, kaip suvargęs, skruostai įdubę — perspėjo motina. Aš ir pusiauryčius tau vis pataisyčiau. Ilsėkis. Rudenį mat jau į Kauną — “nebe žertas”.

— Dėkui, mama; žinoma, ir reikalinga. Šįmet mat, ir darbo būta. Aš dar ir savo pirmenybės stengiausi neatsizadėti, ir jėgų del to ne mažai išsieikvojau. Bet sustiprėsiu... Tokios sąlygos. Čia ir negyvam galima atgyti — džiaugsmingai nusišypsodamas, pridėjo Liudys.

Prabėgo dar tik keletas dienų, o Liudys pradėjo vėl raudonuoti. Dabar jam išbėgo iš galvos visos formulės, visos sunkiai įkaltos mintys, o jų vietą užėmė lengvutė ir, lyg pavasario vėjelis, švelni meilės svajonė.

Pirmą atostogų šventadienį eidamas Liudys iš bažnyčios pažvelgė į ją — gražiaakę studentę Jadvygą Gudytę ir ji nuo to laiko apsigyveno jo sieloje. Ji jam atrodė gražesnė ir už mylimąsias vandens lelijas. Jos skaistus, balti veideliai daug

labiau vyliojo akis negu skaidrus lelijų lapeliai. Jis nežinojo tikrai kodėl, bet turbūt, kad juos puošė gilios ir kudikiškai šventos akys... Pažvelgė ir nukaito... Jis dabar prisiminė dažnai ežero pakrantėmis vaikščiojančią šviesią figurą ir jam atrodė, kad tikrai ji. Jam dar geriau: galės arčiau susieiti, susipažinti ir lyg viena siela naudotis ežero grožiu — vienatvėje siela nemoka tikruoju grožiu naudotis, jis atlieka nesuprastas.

Antrą savaitę Liudžiui prailgo. Pavasario kaitros prisigėrusi, saulė apsiklojo storais debesimis ir tik šešetadienį vėl iš naujo ir, rodos, dar skaiščiau nušvietė tyluliuojantį ežero paviršių.

“Ji šiandien ateis” — pamanė ir nutarė niekur neišieiti. Iki pietų dažnai žvelgdavo pro kambario langą ežero linkui, o paskui išėjo laukti.

Nusiirė į tą vietą, kur ją vis matydavo vaikščiojant, ir išsitiesė svyrūklo beržo pavėsyje. Po valandėlės nekantraudamas palipėjo aukštyn ir nedrąsiai apmetė akimis plaukiojančių kviečių lauką. Pamiškėje pamatė baluojant.

Ateina...

Šoko laivelin ir, kažin kodėl varžydamasis, pradėjo irtis išilgai į priešingą pusę. Kai panelė Jadvyga pasirodė pakrantėje, Liudys vėl apsisuko ir keletos žingsnių atstumu pradėjo irtis į ją. Priplaukęs krantą lengvai linktelėjo. Ji ištiesė ranką ir pasakė.

— Mes, manau, pasižįstam.

Jam nesmagu. Prisiminė pirmąjį žvilgsnį ir lyg aiškiau pasidarė. Paprašė į laivelį. Panelė Jadvyga sutiko, ir abu pasiskverbė pro ajarus vandens lelijų link. Liudžio širdis džiaugiasi. Dabar ji jam atrodė neišpasakytai graži...

— Panele Jadvyga, manau kad jūs mylite vandens lelijas?

— Vaje! tai gražiausias gamtos padaras!

— Gražiaakė mergaitė, manau, vis del to sunku būtų palyginti — nusišypsojo Liudys. Vandens lelija tik kunui patinka, bet graži mergaitė ir sielai. Ar netiesa?

— Nežinau, aš pati mergaitė būdama tokių problemų negaliu išspręsti, o antra, tokių nedaug tėra.

— Tai jau paprastas mergaičių atsakymas.

Laivelis, pralindęs pro ajarus, apsisuko baltame nuo pražydusių vandens lelijų ežero paviršiuje.

— Vaje! Niekad nėsu mačiusi tokios gražios vietelės nusistebėjo panelė Jadvyga.

— Manau taip pat ji niekada nebuvo tokia graži turbūt, kad ją puošia dar kai kas gražesnis už vandens lelijas.

Panelē Jadvyga pažvelgē ī jī koketiškai nusišypsojo ir pradējo:

— Ot čia tai bent atostogos. Kaip pasakojē. Tik gaila, kad jos man paskutinēs.

— Kodel gi? Gal jau, panelē su universitetu atssiveikinsi? nevisai giedriu veidu užklausē Liudys.

— Reiktų jau.

— Taipgi jau nors tas išnaudokite. Dažnai atsilankykite, o aš užtikrinu, kad vis lauksiu ir vis toje "vandens lelijų saloje".

Gerai, kad nors šiandien atējote, kol dar nepasibaigē birželis. Dar šiandien vakare bus tikras pavasaris: šiandieną paskutines dainas išdainuos lakštingalos, taip pat ir gegutē paskutinį kartą tars "ku-ku" tikrajam ežerui ir jo apylinkēms. Nors, žinoma, ne vienam neįgrįsta ir ramus vasaros vakarai.

Abu susimąstę. Kitoje ežero pusėje, saulēleidžiais nudažytame krante, pasipylē skambios lakštingalų melodijos. Toli kažkur atsiliepē baublys. Nusijuokē kukavusi gegutē. Išnykus ežero paviršiuje rausvajam pranykusios saulės stulpui, praskriejo pro laivelį mėtydamosi keletas mažųjų žuvėdrų. Vakar visas dvelkimas stovėjusį laivelį pradējo stumti tolyn. Panelē Jadvyga lyg nerimaudama apsidairē.

— Gal jau laikas ir ī krantą būtų?...

— Na. Dabar taip gražu.

— Ne. Aš jau negaliu. Dēdē nežinia ką pamanyš.

— Kad seniau būtumēm susipažinę, neklausyčiau, bet dabar reikia.

Pasisuko ir greitai irkludamas išstūmē laivo pryšakį krantan. Padējo užsivilkti ir, lengvai apkabinęš, pakēlē per laivo kraštą ant pievos.

— Ačiū labai Kazeli, kad taip linksmi padėjai praleisti keletą valandų.

— Tik jau ne man ačiū, o... Na, dovanokite, panele, aš dar nors truputį palydēsiu.

Dabar jau visai įsidrąsinęs paēmē ją už rankos ir meiliai šnekučiuodami, praējo mišką. Paskum pažvelgē vienas kitam ī vakaro šešėliais išsagstytus veidus ir, karštai paspaudē rankas, išskyrē.

3. Ramiai bēgo vasaros atostogos, bet kartu ir greitai. Kaip greit jiems dabar prabēgdavo vakarai, nors daug ilgiau ten užtrukdavo. Liudžio širdis pradējo nerimauti. Jam kaskart vis aiškesni atrodē Jadvygos žodžiai: "Gaila tik, kad laimingosios žmogaus valandos nebegali būti matuojamos paprastu laiku".

Atējo ir paskutinis vakaras. Liudys atplaukē ī "vandens lelijų salą" ir, išlipęs krantan, giliai susimąstē. Jis širdyje jautē kažkokią karčią ugnį, daug skaudžiau deginančią negu pastaroji

ugnis. Įbedē akis ī vieną ežero tašką ir tylējo. Išgirdęs užpakalyje žingsnius, pašoko. Pažvelgē ir jī tokia pat liudna.

— Sveika, paskutinį kartą, brangioji mergaitė! Jos lūpos suvirpējo ir neko neatsakē, tik ištiesē švelnutę rankelę. Paskui pradējo:

— Šiandien man per daug skaudu būtų linksmosios kalbos; atiduosiu visa ir gal amžinai išbrauksime savo laimingąsias valandas.

Ji atviniojo melsvą skarelę ir išēmē pasiskolintąsias knygas.

— Dėkui labai.

Liudys paēmē vartydamas.

— Manau, čia dar ne visa — lyg nusišypso-damas pridējo.

Ji pažvelgē klausiamai ī akis.

— Nežinau, sakykite.

Liudys šypsojosi.

— Dar ko tai stinga.

— Ne, nežinau — teisinosi panelē Jadvyga. Visa.

— Nors nedrįstų, bet turiu jau pasakyti. Gražiaakēs mergaitēs...

Ji užsidengē veidą rankomis.

— O je... Dovanokite, labai negaliu. Kitą kartą gal kada atsiųsiu.

Dar pasivažinėjo laiveliu, atsisveikino su ištuštėjusia "vandens lelijų sala" ir, pasižvalgē po nežinomą ateitį.

Apleido tviskančią atostogų šventovę. Liudžiui palydēti buvo per skaudu. Tik pasakē:

— Sudiev, Jadvygute, nors likimas negali šiandien mums nenutraukti skaidrių valandų, bet tikėkime ateitį geresnę būsiant...

Ji nieko nebeapasakē. Užsitraukē ant akių šalkutę ir pasisuko takeliu namų linkui.

Dar kartą atsigręžē, jų akys susiliejo ir ištirpo vakaro šešėliuose.

K. ZUPKA.

KAS AŠ?

Aš esu pigiausias daiktas pasauly. Žmonēs turinti mane jaučiasi, kad jie kalnus pajudins, skris oru, kaip paukščiai, paliks turtingiausi.

Aš esu linksmumo paslaptis. Be manęs metai yra begaliniai, senatvė tikra mirtis.

Aš jums siūlaus, bet jūs manęs nepriimate. Aš naudoju laiką. Ryt jūs manęs prašysite, bet aš neatsiliėpsiu. Aš būsiu ignorantas.

Aš esu dienos saulē, nakties žvaigždē. Aš laikau tavo ateitį savo rankoje ir priverčiu tave drebėti prieš mano norus.

Aš esu durys ī ateitį, atviras ir platus kelias ī svajones. Aš svarbiausias daiktas šiame pasaulyj — be manęs visa niekai.

Jūs ne vienas paklauskite, kas aš esu, iš kur toji mano galybē? — Aš esu Sveikata.

— Clevelandietis.

By Julian Ejsmond

The Graduate of Smorgonie

It was winter, and early morning, when he made his entry into the world in a wild corner of the Polesian wilderness, amidst monstrous accumulations of fallen trees, in the heart of virgin thickets.

One of those marvellous days of January it was, when the forest seems to be a white, enchanted region of fairyland. The snow-laden trees glittered and shone with a thousand hues. Their whiteness reflected the violet, purple and gold of the sun's vivid rays. A rosy flush covered the snow where touched by the sunlight, and blue shadows marked the places where the passage of the bright beams was arrested by the dense undergrowth.... One of those perfect days of winter when the forest is so white as to appear immaculate, so radiant as to seem happy.

His early youth was sunny—like that day in winter when he first saw the light—and his mother's caresses were sweeter and warmer than the caresses of the January sun.

Dimly he remembered the rigors of the wintry wilds, the ominous wailing of the icy winds—then the bright days of early springtime, when all the wilderness was smiling and abloom with blue hepaticas, mauve anemones and golden king-cups, full of the love-songs of mating birds and the silvery murmur of swollen streamlets.

At that time he was still a suckling. He remembered his first springtime excursion with his mother and his brother in these wilds, and the sounds and cries that had seemed so strange to him. He remembered the long searches for roots, sweet-smelling herbs, fragrant grasses, and for delicious beetles and worms.... On one such excursion the bears had come upon a dead deer in a glade. A bloodthirsty lynx was attacking the carcass. Bruin remembered well his mother's quick, menacing growl, and how the lynx, a wild gleam in its wicked eyes, had abandoned its prey and fled affrighted into the bushes... He believed then in the omnipotence of his mother, believed that under her tender care no harm could come to him, for none in the wilderness could withstand her might.

The bears used to go among the wild oats, devouring greedily the sweet tufts, or they ventured on daring expeditions to the hives of the irritable and redoubtable wild bees.

His mother revealed to him the deep wisdom of the wilds; the unfathomable mysteries of the hunting-grounds; the stern laws that have govern-

ed the habitants of the forest from time immemorial.... He learned how to distinguish the good herbs from the poisonous ones that madden the brain; he learned how to choose the fat larvae under the mosses, and to find the sweet, flavorful roots among the underbrush... He could tell the odor of a dead carcass from the odor of those enemies of his race—humans, with whom his mother sometimes menaced him, just as human mothers sometimes menace their naughty children with the legendary chimney-sweep...

He remembered the scent of the forest-berries, which in the hot summer weather used to get into his head and make him drowsy... And later, the pit—with trembling he recalled that terrible pit, the fall into the abyss that was hidden under the mosses and to which he had been lured by the delicious odor of honey... Wicked people had pulled him brutally out of the pit one gloomy September morning, and in spite of his desperate roaring had bound him and carried him away. His mother could not aid him; her teeth and paws, which had inspired even the rapacious lynx with fear, were of no avail.

* * *

He was not, however, alone in Smorgonie. To his amazement he found there other young bears of about his own age, and venerable old mother-bears resembling his own mother, as well as tiny cubs and formidable, shaggy he-bears, surly and forbidding.

When he was bound and carried away he thought that he was lost. He felt that death must be near, that there was no escape. He therefore wondered that he was still alive and that no one intended to kill him. His companions in distress were not killed either. The bears grunted contentedly, devouring greedily the delicacies that were given them, and though among themselves they sometimes derided human supremacy, they felt respect for it, and even gratitude.

Gradually the anger and revolt in Bruin's heart died away, and was replaced by curiosity. Then came long days of hard work and study, during which the intelligent scholar began to understand the mysteries of human wisdom. Human wisdom... How stupid it seemed when compared with the wisdom of the wilds, which he had learned from his mother!

At first the young bear often rebelled, and sometimes with great violence, falling into a veritable fury. At such moments the man-teacher

would punish him severely, exacting absolute obedience to his strange caprices. By degrees, however, the young student made friends with the other bears, which were already tamed, and sobered down as though reconciled to his lot. Meanwhile he had learned the art of dancing and of walking on his hind legs, also the difficult science of waiting at table. He was a quick-witted pupil, and his professors were proud of him. Far and wide, over all the country, they spread the news of the clever bear, and sent their pupil to the Court of Prince Karol Radzivill at Nieswicz to amuse the great magnate with his tricks.

The lord of Nieswicz became infatuated with Bruin. The courtiers, too, doted on him, and no tidbit was refused him.

One day the Italian Ambassador was a guest at the house of the Prince. Prince Karol had no love for foreigners, and was always ready to make fun of these dandies in their new-fangled attire, girding roughly at their wigs and stockings.

When the guests had drunk well and deeply, the Prince began to jest about the Italian custom of hunting singing-birds. The foreigner inquired curiously about hunting in Lithuania. The Prince then asked him if he had ever in his life met with a real, live bear, and if he had any idea of what such a beast looked like.

The Ambassador replied that he had never seen a bear, but imagined it must be about the size of a dog, a cat or a rat.

Radzivill whispered something into the ear of one of the convives. The dinner was almost ended, and dessert was served.

The Ambassador helped himself to a generous portion from the dish presented to him, and the Prince asked: "Your Excellency, how do you like the servitor who is passing the dessert?"

The Ambassador glanced behind him, and seeing a huge bear holding out the dish to him, gave an unearthly scream, upset his chair and fell to the floor, and then, still screaming "*Dio mio!*" rose and fled from the room.

After a certain interval he returned, pale as death, and the Prince asked him if he still judged the bear to be about the size of a dog, a cat or a rat.

"I have changed my opinion," answered the dignitary in a subdued voice. "It is somewhat bigger."

* * *

Bruin, the darling of the household, might with impunity kill a dog with a flick of his huge paw when he was annoyed by its barking. Everything was permitted him.

He had grown and matured. He was now a big, greyish-brown bear, and the fur on his belly and his paws had taken on a coal-black hue.

The Prince treated him with the greatest kindness. The best honey from the princely hives, the daintiest morsel from the larder were reserved for him.

Nevertheless, despite all the comfort and luxury he enjoyed in the princely household, a strange, obscure longing began to fill Bruin's heart.

More and more often did he recall the virgin forest, glamorous with the scents of awakening spring, with the charm of early youth...

Four years had elapsed since that period, four years of hard study and labor under the heavy yoke of humans. The Prince was lavish with caresses, but Bruin would have given them all for one caress from his mother. Although he remembered her in summer dress, her shaggy coat rusty and thin, she seemed to him more beautiful than any other creature in the whole world. And when spring had surrounded the Radzivill palace with all the magic of scents, sounds and color—one sunny morning he abandoned the Prince, the splendors of the palace, his gilded cage and his favorite delicacies and fled to the wilderness, to the stern, inhospitable wilderness, that yet was dearer to his heart than all else.

The forest was smiling with the bright, fragrant smile of a spring morning, which throws a strange spell upon the hearts of humans and beasts. It smiled at the blue, though still chilly sky. The first king-cups shone out on boggy spots like golden stars. The first osiers thrust upwards their yellow wands. In the early morning the song of the mountain-cock could still be heard in the thickets, and from distant marshes came echoes of the stuttering wooing of the blackcock...

Bruin roamed about the forest, revelling in all the sounds so familiar to him from his birth, greeting every echo as an old acquaintance.

Woodcock passed overhead, calling harshly, and with a sharp swish of wings a pair of amorous wild ducks flew to the fens... The morning song of the jacksnipe resounded in the blue depths above...

Primitive happiness, the happiness of the wild beast, known only to the habitants of the hunting-grounds and to the heart of the hunter, possessed his whole being. The verdant wilderness closed about him, deadening every sound of his solitary wanderings.

* * *

On the wings of the balmy forest-breezes that

swept around Nieswicz had been borne to Bruin the fragrant love-call of the wilds, a call mighty and compelling. When he found himself again in the forest, alone and free, every flower, every bird—everything around him and above him spoke of love.

And soon he began to long for a dark, shaggy lover. He sought for her in hidden, tangled thickets until he found her, and they united in a boundless and ardent love.

These were the sweetest moments of his life. Love and hunting filled his days and his nights. He loved and he hunted...

None in the forest could vie with him. He was the strongest. He seized sheep, and felled cattle with one blow of his powerful paws. He became the terror of the shepherds, the evil spirit of the forest pastures, the lord of the oat-fields and the hives of wild honey.

He was never deceived by the treacherous holes and pits covered with mosses, for he was very wise, and remembered the misfortune of his early youth.

He believed in his own supremacy, just as formerly he had believed in the omnipotence of his mother. All the world seemed to him like a timid sheep that with his untamed strength he could strike down with ease. Gradually he lost all fear and caution, and one September evening, when he fell upon an enclosure where a flock of sheep were sheltering, he could find no exit therefrom. In vain he tried to throw down or jump the high pailings. Anger, fear, frenzied despair overcame him—he realized that he was trapped.

After a wild struggle he was bound and forced into a narrow cage. And although he knew that he was not in danger of death, he trembled with fear lest he should again become the slave of human caprices. Not that he anticipated hunger—he remembered well the larder at Nieswicz. He was therefore greatly astonished when neither food nor drink was given him in his narrow, uncomfortable prison.

It was a sad time for the big game when, by order of Prince Karol, the bears, wild boars and wolves were caught in snares and pits before the great hunts began, so that later they might be released from gilded cages before the bower that was the seignorial stand. The hunts were to be of more than ordinary magnificence, for the King himself was coming to Nieswicz to take part in them, and shed the light of his majesty on the Lithuanian hunting-grounds.

* * *

In a gilded bower hung with precious carpets and surmounted with a crown was seated Prince

Radzivil's royal guest, King Stanislas August. Beside the King had taken place the Prince Castellan of Troki, the Vice-Chancellor of Lithuania and General Komarzewski. At the foot of the bower, with cutlass and spear, stood Sapiha, General of Artillery, with Szydowski and Judycki. The Voivode, Prince Karol, was careering about on horseback like a Master of the Hunt, exclaiming repeatedly:

"I? Sit and look on with folded arms? A pretty thing, forsooth! I've hot blood in my veins!"

The hunt was opened with the wolves. From the raised platform in the bower the King was able to shoot at them comfortably. The wolves fell under the King's fire, although there were malicious persons who affirmed that Szydowski's barrels smoked frequently, repeating like an echo the shots of the King.

Radzivil was not satisfied. "What is wrong with these wolves of yours?" he shouted to the Master of the Hunt. "Are they sick with consumption, or what, the slow, clumsy beasts! Let out the bears, so that the King may kill at least one of them!"

The Master sprang to the bushes where the cages and the dogs were concealed.

* * *

At first Bruin believed it to be some knightly pastime, such as he had known in former days. The jabber of humans disturbed him, and he was irritated by the barking of the dogs. When the cage was opened he refused to leave it. But when the men began to prick him with spears he charged with fury into the midst of the swarming mass of dogs, striking right and left, disembowelling, killing dogs and horses, wounding those hostile humans. And then, quick as lightning, with the ungovernable violence of a hurricane, he rushed towards the raised platform where the King was standing.

It was one of those moments when time seems arrested in its flight, one of those seconds that seem to last an eternity. Someone shouted in a terrible voice: "Save the King!" Then there was silence.

Radzivil sprang forward with his cutlass, and suddenly an amazing thing happened. The bear perceived the Prince at the foot of the stand. He recognized him, and his fury fell. Now he sought the protection of his master against the onslaught of his terrible persecutors... Shaking off the angry dogs, in a friendly mood he advanced towards the Prince.

But at that moment ten spears pierced his unhappy body. He felt terrible, mortal pain. He

heard the Prince's cry—a cry of distress... The lord of Nieswiez had recognized the student of Smorgonie, but too late.

He fell quivering at his master's feet; a mist dimmed his eyes, the furious dogs swarmed over him, the cruel fangs rent his flesh. It was the end.

But while his torn and bleeding body lay thus prone at the foot of the bower, his spirit, proud and free, flew to the wild coverts that autumn had decked with a thousand lovely hues... It flew to the haunts of his cubhood, in a region of swamps and dense, tangled thickets, where no deceitful pits lay in wait for the habitants of the wilds, nor any human treachery.

*) From "Poland"

L. V. Centro dvasios vadas Kun. Pr. Vaitukaitis

GERIAUSIAS JŪSŪ DRAUGAS.

Brangusai Jaunime! Po Išganytojo ir Jo Švenčiausios motinos geriausias ir ištikimiausias jūsų draugas yra Angelas Sargas. Jis yra vienatinis, kurį patsai Sutvėrėjas pastatė šale jūsų kaipo ano pasaulio geriausį draugą, kuris taipgi visumet regi majestotišką Aukščiausiojo veidą. Gerasai Viešpats paskyrė jį prie šalies, kad jisai vestų jus laimingai į tikrąjį bei amžinąjį jūsų gyvenimą. Dievo žodžiai pasakyti Mozei ir jums tinka: "Štai siųsiu savo Angelą, kuris eis pirm tavęs ir užlaikys tave tavo kelionėj ir atves tave į vietą, kurią tau prirengiau" (Exod. XXIII. 20.)

Nuo tos valandos, kada tapote apkrikštytais, daug brangesniais stojote akyvaizdoje jūsų Angelo Sargo, tapote jo labiau mylimi. Per dienas ir naktis jisai jus saugojo kudikystėje tebėsant lopšelyje, vedė saugiai, kuomet pradėjote pirmutinius žingsnius žengti šioje žemėje; rupinos bei prižiūrėjo jus su maloninga meile, kuomet pavojus grėsė jums, gailėjos, kada nusikaltote Aukščiausiam įpuldami nuodėmėn, rodos, kad ir jis patiria didžiausią įžeidimą nuo jūsų kalčių. Taipgi jisai nepaleido jūsų iki vėl susitaikėte su savo Sutvėrėju įgaudami ramybę Atgailos Sakramentą priimdami. Jisai saugojo meldėsi su jumis ištiktose nelaimių valandose; džiaugės kartu su jumis gero vės dienoje. Dienoje jūsų pirmos Komunijos jisai ypatingoje globoje stiprino jūsų sielas, ir kada tik jūs priėmėte savo širdysna tą Angelų Duoną, jisai su didžiu džiaugsmu vedė jus prie šventojo Dievo Stalo. Angelas Sargas taipgi meldėsi už jumis ypatingu budu, kada Vyskupas teikė sutvirtinimo sakramentą, patepdamas jus kaipo Kristaus kareivius ir priskaitydamas dangiškai kariuomenei.

Jūsų Angelas Sargas yra jūsų geriausias patarėjas renkantis pašaukimo arba vieną kitą gyvenimui luomą. Jis globos jus jūsų jaunystės pavojuose, jeigu tik jo šauksitės; jis gelbės jums pasirenkant gyvenimo draugą-draugę, kurį bei kurią Aukščiausiasis yra jums skyręs. Jisai visumet bus arti prie jūsų su pagalba, kad galėtute atlikinėti ištikimai ir sąžiningai pareigas sau pasirinktame gyvenimo luome. Jeigu Dievas yra kai kuriuos iš jūsų pašaukęs vienuolynan, arba šventon kunigystėn, jūsų Angelas Sargas apsaugos jus nuo įvairių šio pasaulio pagundų ir tuštybių,

kad galėtute išlaikyti nesuteptą šventą nekaltybę ir ją pakuoti Dievui prie altoriaus, sudėdami šventus įžadus; kad luoman kunigystės įstoje galėtumėt su nekaltomis šventomis rankomis atnašauti tą brangiausią nekruviną auką Aukščiausiajam.

Šventas Angelas Sargas yra jūsų geriausias draugas visose gyvenimo aplinkybėse — jis jūsų draugas kaip laimingose taip ir nelaimių dienoje. Jisai yra tas, kuris gelbės specialiu būdu toje liudnoje dienoje, kada visomis jėgomis kovosite paskutinę savo gyvenimo kovą. Tada jis sykiu su jumis ir del jūsų kovos, iki jūs tą kovą laimėję rasite ramybę. Net ir tada jisai jūsų neapleis, kuomet visi ištikimieji draugai bei prieteliai apleis jus ant amžinybės slenkščio. Kada saulutė jums nebešvies šioje žemėje ir šviesa azminatvės apsiaus jus — jūsų Angelas Sargas perstatys jūsų sielas prieš Aukščiausiojo tribunolą ir ištikimai užtars prie teisingojo visų teisėjų Teisėjo. Toliaus, nors jūsų sieloms būtų reikalinga skaistyklės ugnelės apvalymas, jūsų Angelas aplankys ir suramins jus ir ten Maldas bei kitus gerus darbus už jūsų sielas atliktus žemėje gyvenančiųjų žmonių, jisai pristatys prie gailėstinogojo Dievo sosto ir patsai ten už jus užtars meldamas pasigailėjimo. Po skaistyklės apvalymo laiko, jisai su didžiu džiaugsmu atneš jums tą linksmą žinią paleidimo iš kentėjimų ir ves jus visuotinos laimės karalystėn.

Žmonės, kurie mylėjo, gerbė ir meldėsi prie Angelo Sargo su jo draugiška pagalba ir apsauga išvengė daug pavojų gyvendami ir gavo tikrojo suraminimo valandoje mirimo. Šventas Dominikas prieš pat mirtį turėjo progos matyti savo gerąjį Angelą Sargą ir išgirsti jį raminančius malonius žodžius šaukiant: "Ateik mylimasai, eikš į linksmą visuotinos palaimos amžinatvę." Dievuotas vienuolis vardu Jonas, kurį randame palaimintųjų gyvenimo knygoje, buvo Angelo Sargo paimtas į dangiškąjį rojų, panašiai kaip ir Šv. Dominikas. Vieną gražią dieną, kuomet jisai su draugais broliais vienuoliais sėdėjo vienuolyno sode, Angelas baltas, kaip sniegas rubais, nusileido žemyn iš padangės, prisiartino prie ekstazijoje esančio Jono ir jam tarė: "Gerai atlikai savo pareigą, gerasai ir ištikimaisai Viešpaties tarne jeik dabar tau prirengton Viešpaties linksmybėn". Kelioms dienoms praslinkus, vėl jam atsikartoto ekstazijose Angelo regėjimas, ir šis Dievo tarnas mirė pripildytas pasitikėjimo ir dangiško suraminimo, jo siela apsiausta nepaprasta šviesa tapo paimta laimės karalystėn visiems jo draugams — broliams matant.

Šv. Gerardui, Tourso vyskupui mirštant, buvo bemirštas labai maldingas vienuolis, vardu Falquinas. Jo broliai vienuoliai manė, kad jau Falquinas yra miręs, nes kunas jau buvo atšalęs ir pulsas nebemušė. Bet stebėtinai linksmas veido išraiška Falquinas atidarė akis ir tarė ten esantiems broliams vienuoliams: "Žinote, mano broliai, mano sielos atsiskyrimas yra sulaukytas, bet dabar yra neapsakomas džiaugsmas danguje su siela kito asmens. Mačiau triumfuojančius Angelų chorus, skubinančiuosius pasitikti ateinančią sielą ir maloningai ją raminančius, vedant prieš veidą Amžinojo Teisėjo". Tuojuo pasklido žinia, kad tasai šventas vyskupas (Gerardas) toje pat valandoje atsiskyrė su šiuomi pasauliu ir taipgi suprato, kad jo siela toje ekstazijoje regėjo Falquinas.

Šv. Marija Magdalena del Pazzi, nepaprastoje ekstazijoje matė savo draugę vienuolę, kuri ką tik buvo mirusi, Angelo Sargo nešamą iš skaistyklės dangun. Panašių apsiireikimų randame daugybės skaitydami šventųjų biografijas. Ne tiktai mirusiųjų šventųjų sielas Angelai Sargai globoja, bet ir jiems begyvenant čia žemėje Angelai Sargai savo globoje laikė ir nuo daug įvairių pavojų išgelbėjo. Apie tai yra daug knygų ir knygelių parašytų įvairiose pasaulio žmonių kalbose. Tadgi reikėtų katalikiškajam jaunimui nepamiršti savo geriausio ir ištikimiausio Draugo Angelo Sargo, bet prie jo kreiptis maldoje, kad jis globotų šiame gyvenime, o mirus nuvestų į laimės karalystę.

Vytauto Didžiojo Švente Lietuvoje

Šventės Išvakarėse.

Didžiai garbingus ir tikrai istoriškus turime šiuos metus. Tai Vytauto Didžiojo metai. Visi tie metai ypatingai yra mums reikšmingi ir tolydžio pažymimi visa eile iškilnių, paskaitų, paminklų. Bet šit rugsėjo 7 — 8 diena kuo daugiausia buvo pažymėta, kuo iškilmingiausiai švenčiama.

Visos didžiosios ir nepaprastosios tautos šventės giliau sujungia atskirą žmogų ir plačiąją visuomenę. Daug įdeda į kasdieninio gyvenimo turinį prasmės ir gyvumo. Pakilusi žmogaus dvasia, pilna džiaugsmo ir virpėjimo siekia būtinai ieško išeities — tam tikros gražiausios ir tinkamiausios išraiškos.

Šit kodėl jau prieš keletą dienų pastebimas nepaprastas judėjimas, ypatingas susirūpinimas. Visi puošiasi ir tvarkosi — ne tik valstybinės įstaigos, bet ir privatūs namai.

Daugelis suka galvas, kaip čia prašmatniau savo namus papuošti, kaip čia gražiau, išpūdingiau pagerbti tą mūsų didįjį ir kilnųjį vyrą.

Toji šventė jaudina sielas ne tik lietuvių, bet ir kitų Lietuvos tautų. Juk ir joms Vytauto vardas nėra tuščias žodis, ir jos gerai pažįsta ir įvertint tą genialų valdovą, kuris savo valstybėj mokėjo sujungti daugelį įvairių tautų ir visas jas nukreipti bendram darbui ir siekimui.

Vytautas Didysis vėl savo pily.

Ne vienam jau teko girdėti bei skaityti Vytauto Didžiojo atvaizdo kelionės aprašymus. Bet tai, kas parašyta, tik menkas šešėlis to entuziazmo, kurį patys matė ir jautė atvaizdo sutiktuvėse ir išleistuvėse dalyvaudami.

Labai prasmingai ir simboliškai Vytauto Didžiojo atvaizdas — liepos 15 d. iškeliavo iš Kauno ir aplankęs visą Lietuvą — dabar vėl rugsėjo 7 dieną grįžta atgal.

Jau po pietų visos Kauno gatvės patvinusios organizacijų eisenomis ir atskirais žmonių būriais. Visi griūtė griūva už miesto, lipa ir ropšosi Aleksoto šlaitais ir skuba į didžiulę aerodromo aikštę. Esmatant minių minios užtvindo visą aerodromą. Išmtai visokių organizacijų vėliavų plakas ir siūbuoja saulėj ir ore.

Diena ypatingai graži ir šilta Dangus žydras ir iškilmingas. Minia ir organizacijos, tvarkomos ir rikiuojamos, atrodo lyg kariuomenės pulkai prieš didžiulį paradą.

Visi susikaupę, visų nepaprastai pakilęs ūpas — ir vis laukia, nukreipę savo žvilgius į tolimą erdvę.

Tikrai, neklysta. Vytauto Didžiojo atvaizdas iš erdvės turi pasirodyti. Štai triukšmingai pakyla vienas lėktuvas ir dingsta Garliavos linkui. Netrukus suūžia padangėj dar trys žvalgų mašinos ir skrieja aplinkui, lyg kauką nepaprastą įspėdamos. Minioj didžiausias susidomėjimas ir laukimas.

Aerodromo viduryj — centrinėj iškilnių vietoj — dar du gražieji didingai sparnus išskėtę "Saldo." Jie sudaro vartus. Nuo vartų aviacijos kareivių špalerai. Jų gale laukiamas lėktuvas su atvaizdu. Renkasi ten kariuomenės viršininkai, kurie neš atvaizdą ligi Vytauto Didžiojo tilto. Atvyksta vyriausybės nariai — p. p. ministrai priešaky su ministru pirmininku p. Tūbeliu. Čia pat laukia V. D. Komiteto moterų sekcija su duona ir druska. Visos gražiai nuometais pasipuošusios.

Šit pasirodo vyriausias lėktuvas, kitų trijų lydymas. Gražiai paskirtoje vietoje nusileidžia ir įteikia Vytauto Didžiojo atvaizdą. Pirmieji neša aviacijos karininkai su savo viršininku. Orkestrai groja Vytauto Didžiojo kanta, aviacijos kareiviai ir atskira kuopa šautuvu gerbia. Kauno pradžios mokyklų mergytės visą kelią barsto gėlėmis. Sujuda visos organizacijos, ir minia keliolika kilometrų nusitęsęs priešakyj ir užpakalyj atvaizdo.

Ties Vytauto Didžiojo tiltu pasitinka atvaizdą Kau-

no valdžios organai ir ugniagesių komanda. Čia paima nešti Kauno miesto burmistras, karo komendantas ir viršininkas.

Nepaprastai laukiamam atvaizdo senojoj Kauno pily. Nors pilis tebetvarkoma dar, nesenai nugriautos lūšnos ir tvoros, apgulusios ją, tačiau visa dabar nepaprastai kilnu ir išpūdinga. Gražiausi vartai ir vėliavų vėliavos plakasi ant sienų ir bokšte. Tukstančiai ugnių mirga aplinkui — Nery ir pačioj pily. Dega žibintų eilės, skautų ir mokinių nešamos. Orkestrai groja tautos himną, patrankų saljutai griaudžia ore ir stiprina muzikos ir giesmės garsus.

Visų siela patvinusi džiaugsmu ir laimėjimais. Visiems vaidinasi tas triumfas, tos iškilnės, kada Didysis mūsų Vadas grįždavo iš kovos lauko sugrūmęs tėvynės priešus. Laisvė brangi — ji reikalinga kovų ir aukos. Kas moka laisve džiaugtis, tas moka ją branginti ir kovoti dėl jos. Tuo atžvilgiu Vytautas gražiausias mums pavyzdys. Jis ir šiandien tebėra gyvas mumyse, — jo dvasia, jo narsumas. Vėl su didžiu triumfu simboliškai žengia į savo pilį, į savo tikrąją laisvę supratusių savo palikuonių sutinkamas.

Vyriausybės vardu čia, pily, pasitinka švietimo ministeris p. Šakėnis. Jo kalba transliuojama per radio. Jis prabyla maždaug šiais žodžiais:

Beveik prieš porą mėnesių Vytauto Didžiojo atvaizdas buvo išvykęs. Dabar sutinkame jį istorišką vietą. Ši pilis daug kartų buvo griauinama, bet ligi šiol išsilaikė. Čia Vytautas Didysis darė sutartis su kryžiuočiais. Tų sutarčių tikslas buvo taip sudaryti, kad Lietuva liktų laisva ir nepriklausoma. Baigęs su priešais Vytautas rengėsi vainikuotis, bet tai, kaip žinoma neįvyko.

Sunkūs laikai atėjo Lietuvai, netekus Vytauto. Kardų ir ugnimi naikino ją priešai ir griovė jos pilis. Pagaliau svetimieji ją užkariavo ir pavergė. Bet sukilo Lietuvos sūnus, garsiąją savo kunigaikščių ir tėvų praeitį atsiminę, ir iškovojo sau laisvę. Ir šiandien, tą paveikslą matydami, vėl naujai atgimstame ir stiprėjame. Netrokštame mes senųjų žemių — nuo jūros ligi jūros — tačiau to krašto, kur Gedimino Dpilis, kur Vytauto kaulai sudėti, mes nepaliksime užgrobtos.

Vytauto Didžiojo dvasia padės mums sujungti visas teisėtas Lietuvos žemes. Tik dirbkime atsidėję, tik visada valstybinius reikalus statykime aukščiau negu savo pačių.

Iš pilies Vytauto atvaizdą išneša V. D. Komiteto centro valdyba — šviet. min. p. Šakėnis, Šilingas ir kan. Tumas. Atvaizdas toliau — ugnių ir vainikų jūroj — iškilmingai žengia Kauno gatvėmis. Visur pakeliui gražiausi iliuminuoti ir papuošti namai, visur didžiausias entuziastingai nusiteikusios žmonių minios. Ypačiai daug laukia ties Karo muziejum.

Čia paskutinis Vytauto didžiojo atvaizdo etapas, kur jis laikinai turės Dpasilikti, kol bus perkeltas į Vytauto Didžiojo muziejų.

Karo muziejų nepaprastai iškilmingai paruoštas Vytauto Didžiojo atvaizdai sostas. Jo dugne kilnus ir didingas Vytauto Didžiojo paveikslas, kai kunigaikštis su savo kariuomene įžengia į Juodąją jūrą ir pasiskelbia jos karalium. Viršųj didingai plevėsuoja istoriškos vėliavos, iš šonų mūsų nepriklausomybės karo trofėjai, o dar aukščiau mūsų laimėjimo simbolis — laisvės statula. Čia pat centre laukia susirinkę vyriausybės nariai, aukštieji karininkai, diplomatų korpuso vyrai, organizacijos atstovai su vėliavomis ir garbingieji svečiai.

Ypatingai malonu paminėti mums draugingosios Čekoslovakų valstybės atvykusius tris aukštuosius karininkus — karo akademijos viršininką brigados generolą Hrabčik ir gen štabo papulk. Vitez ir Pražak. Taip pat čia dalyvauja atvykę iš Rygos į Vytauto Didžiojo iškilmes kitų valstybių karo atstovai.

Vytauto atvaizdą sutinka ties Karo muziejaus vertais gen. Nagevičius ir reikšmingai jį įteikia trimis mūsų invalidams, trijų frontų — bolševikų, lenkų ir bermontininkų. Sutikdamas gen. Nagevičius pasako labai gražią ir turiningą kalbą:

“Vyriausiojo Vytauto Didžiojo iškilnių Komiteto sprendimu karo muziejui tenka didelė garbė sutikti Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio ir Karaliaus atvaizdą, grįžtantį iš kelionės po nepriklausomą Lietuvą. Nedidelė ta mūsų laisvoji Lietuva. Per porą mėnesių paveikslas visą ją ir apvažiavo. Vytauto Didžiojo laikais, norint apeiti visą Lietuvą reikėtų nemažiau, kaip poros metų. Vytautas mirdamas paliko Lietuvą ne tik didelę, bet ir garbingą. Vytauto įpėdiniai irgi mokėjo vartoti kardą, tačiau jie greitai užmiršo savo lietuvišką kalbą ir net lietuvišką kilmę; jie išsivadėjo savo tautos. Tokiu būdu tauta liko be vadų. Dar blogiau: patys vadai nuvedė tautą į nelaisvę. Ne tauta kalta, Vytaute Didysai, kad tavo likimas nuėjo niekais. Tauta buvo saviškių vadų nukaustyta, išnaudota ir paskui, atiduota nelaisvėn. Ne tauta kalta, kad Didžiojo Kunigaikščio ir Karaliaus atvaizdas neaplankė trakų pilies, kur jis gimė ir sostinė, iš kurios jis valdė Europos gabalą nuo Baltijos jūrų iki Maskvos ir Juodųjų jūrų. Tauta tuo nekaltai. Kęsdama moralę bei materialę skurdą ji pasiliko ištikima lietuviybei, ji išsaugojo ją savo gelmėse. Samanotoj lūšnoj gimė — nauji pranašai ir vadai, kurie savo tautai pareikalavo pilnos nepriklausomybės. Tuo pačiu laiku daugelis buvusių vadų palikuonių bėgo pas Lietuvos pikčiausią priešą ir kvieste kvietė jį eiti Lietuvon ir uždėti mūsų tautai naują grandinę. Bet tauta, kad ir ne visai bet vis tik jį atrėmė.

Taigi, Didysis mūsų Kunigaikštis ir Karaliau, Tavo paliktoji Lietuva du sykiu pergyveno tautos vadovybės tragediją, kuri ką tik nepražudė pačią tautą.

Savo pranašų ir naujų vadų vadovaujamą, sukilo lietuvių tauta ir savo sunaikintoj tėvynėj pastatė kaip naujakurys, keturis kertinius akmenius savo trobai. Šituos kertinius akmenis padėjo mūsų savanoriai, o tie akmenys vadinasi: vienas Panevėžys — Dauguva, kitas Širvintai — Giedraičiai, trečias — Radviliškis ir ketvirtas — Klaipėda. Tų kertinių akmenų steigėjams, sužalotiems kariamsinvalidams, Vyties kryžiaus kavaliereiams, ir suteikia šią dieną garbė priimti Kunigaikščio ir Karaliaus atvaizdą ties Laisvės paminklu. Bet šių Lietuvos pirmų karių tarpe matometome ir pasaulinio karo sunkiai sužalotą kareivį, gausiai padabintą kryžiais už narsumą. Jis čia šia proga atstovauja tuos visus Lietuvos vaikus, kuriems teko tarnauti svetimams tikslams ir savo kaulais išmarginti plačios Rusijos mūšių laukus.

Laisvės aušrai švintant, į savanorių žygius atsiliespė visuose pasaulio kampuose išblaškyti lietuviai. Štai 1918 metais tolimame Sibire įsisteigė Vytauto Didžiojo vardo batalionas, tvirtai pasaryžęs prasimušti Lietuvon, jai padėti. Tačiau tragingai žuvo to bataliono vadai ir nepasiekė savo kilnaus tikslo. Tik bataliono vėliava nedingo ir šią dieną prie Laisvės paminklo iškilmingai sveikina savo šefą. Greta jos sveikina, Vytaute Didysai, ir Vitebsko bataliono vėliava, ir XII-os armijos vėliava, ir Klaipėdos sukilėlių vėliava, ir Amerikos lietuvių vėliava, ir pirmojo mūsų pulko Gedimino vėliava, kartu su kitomis pirmomis kariuomenės vėliavomis

Ties Laisvės ir žuvusiems paminklais, ties mūsų kariuomenės trofėjais, ties aušrininko ir varpininko atvaizdais sveikiname ir mes čia susirinkę savo Kunigaikštį ir Karalių, kartu su visa Lietuvių tauta, kuri per amžius budėjusi laisvę laimėjo, per aukas ir pasišventimą”.

Vytauto Didžiojo atvaizdą pagerbus, įvyko iškilmingas valstybės vėliavos nuleidimas ir žuvusiųjų dėl Lietuvos laisvės minėjimas. Čia Čekoslovakų kariuomenės atstovai, pagerbdami mūsų kariuomenę, uždėjo prie paminklo žuvusiems gražų vainiką.

Kiek vėliau tą pat vakarą įvyko iškilmingas valstybės teatre vaidinimas, į kurį atvyko kviestieji svečiai, ponai

ministeriai, aukštoji kariuomenės vadovybė, daug karių, kareivių ir šiaip žmonių.

Visi atsidėję, pilni tos dienos įspudžių ir kilnių pergyvenimų, sekė scenoj gražiai vaizduojamą J. Maironio-Mačiulio veikalą: “Vytautas Karalius”.

Kariuomenės paradas rugsėjo 8 d.

Jau prieš keletą dienų Kaune buvo girdėti, kad šios dienos paradas bus nepaprastai įspudingas, kad jame dalyvaus bent 15,000 mūsų kariuomenės.

Todėl nenuostabu, kad jau nuo pat ryto ne tik kariuomenės dalys, bet ir žmonių būriai skubėte skubėjo į Petro Vileišio aikštę. Net pablogėjęs oras — pasirodęs smulkus lietus — nesukliudė parado iškilmiams. Pamaldas atlaikė vyriausias kariuomenės kapelionas kun. Mironas. Iškilmingai pamaldų vietą apsupo kariuomenės dalių ir organizacijų vėliavos. Vyriausioj tribūnoj gausiai rinkosi aukštieji svečiai — mūsų valstybės vyrai, karininkai ir užsieniečiai. Ypačiai ją puošė įvairių valstybių karo atstovai savo gražia ir įvairia uniforma.

Atvyko Valstybės Prezidentas, kurį su raportu sutiko vyriausiojo štabo viršininkas. Ponas Prezidentas, apvažiavęs tikrai nepaprastai gražiai ir įspudingai išsirikiavusias kariuomenės eiles ir pasisveikinęs, tarė savo reikšmingą žodį, surištą su tos dienos svarba ir reikšme:

Jaučiame kad lietuviams šiandien brangiausia šventė, kuri atmena jiems tą dieną, kada Vytautas Didysis, sukūręs didžiulę imperiją, nuo Baltijos ligi Juodųjų jūrų, prieš penkis šimtus metų, ryžosi Vilnuje vainikuotis Lietuvos karalium. Sulaukęs žilos senatvės, jis tatau ne sau garbės ieškodamas, o norėdamas sutvirtinti ir patikrinti nepriklausomą Lietuvos ateitį

Mūsų garsųjį valdovą jo didieji žygiai buvo jau apvainikavę, jo pagarsėjęs vardas buvo tuomet žinomas pasauliui ne mažiau kaip ir vardas Romos imperatoriaus Zigmanto kuris rašė esąs civiliacijos atrama prieš turkus, o Vytautas prieš totorius o juodu abu laiką Europos tvarką, abu ją saugoja.

Istorikai neveltui yra lyginę šį Lietuvos karžygį su Aleksandru Makedoniečiu, su Juliju Cezariu ir su Napoleonu.

Vytautas Didysis siekė Lietuvai karūnos dėl to, kad, ano meto supratimu, tik ji galėjusi laiduoti kraštui visišką laisvę, tik ji buvo valstybės nepriklausomumo ženklas. Bet mūsų pavydieji kaimynai, lenkai, paglemžė Romos Imperatoriaus skirtą Lietuvai karūną, jo pasiuntinius išniekino ir išvaikė. Lietuva, prišlijusi į Lenkiją ir ilgainiui, aplinkumos verčiama, su ja sutapusi unijon, pamažėl skurdo, ligi pagaliau dingo anarchijoje. Vadovaujančioji Lenkija, pati žūdama, nutraukė pražūtin ir Lietuvą.

Lietuvos prakilniųjų vadų ypatingai Vytauto Didžiojo dėka, lietuvių tauta išliko gyva. Ji ne tik gyva, bet yra atgavusi nepriklausomą gyvenimą, atsistačiusi savaimą valstybę. Toji valstybė tiesa, tėra mažutė dalelė Vytauto imperijos, palikusi vien prie Baltijos jūrų, bet šiandien ir žmonijos siekimai yra kitoki: ne tautos valstybėms yra, o valstybės tautoms. Taigi ir mes, lietuviai, tenkinamės savo protėvių įgyventu kraštu, kurs vadinosi dar senovėje tikrąją Lietuvą, prie Neries ir Nemuno upių.

Deja, tie patys kaimynai, anuomet paglemžę Vytauto karūną, dabar temdo mūsų iškilmingą nuotaiką, tebe laikydami klastingai pagrobę mūsų sostinę, kur augo ir tarpo mūsų senovės garbė. Būtume neverti švęsti jo atminimą, jei pamirštume jo palikimą. Nepamiršime.. Mūsų šventoji pareiga vainikuoti visiškai Lietuvos laisvę Vilniuje, kur yra palaidotas didžiulės Lietuvos kūrėjas.

Džiaugiamės šiandien, kad mūsų tauta, praeities sukuryje save pametusi, paskum vėl rado save, vėl atbudo gyventi savaimu valstybės gyvenimu. Tai rodo jos pažanga, jos nudirbtieji darbai. Iš seno kamieno auga atžalos, ir tai mums duoda daug vilties.

Šie metai skirti atsiminti garbingajai senovei; visiems

reikia suprasti, jog tai, kas buvo, ne visa pražuvo, jog mes senovės tęsinys. Mums reikia suprasti ir atjausti senovę: tokia yra Vytauto Didžiojo metų prasmė. Prisiartinę senovės dvasią, būsime stipresni. Ji liepia mums būti vieningiems. Vytautas Didysis ramdė kunigaikščius atkaklūnus vieningos Lietuvos vardu, o mes, jo paveizdu sekdami, turime įsakyti savo partiniams jausmams, kad nusileistų bendriesiems Tautos ir valstybės reikalams. Taip darydami, būsime supratę Vytautą Didįjį.

Gērētis garbingąją Lietuvos praeitim yra maža, reikia dar mokėti mums susiklaudyti ir dirbti. O darbo daug. Kultūros vaisius, senovės Lietuvos sukrautus, daugiau yra sunaudoję svetimieji, o ne mes. Mums tenka kurti iš naujo, turint didelių spragų tarp praeities ir dabarties. Išvalkioti iš mūsų krašto brangūs palikimai sugriautos pilys, išvartalioti paminklai. Tai sako mums ir griuvėsiai Kauno pilies, kur Vytautas lankydavos, kur gindavo lietuviai. Bet mes nenusimename, nes nesame išlepinti likimo. Dirbsime ir pasivysime kitus. Taip žadame šiais metais taip tikimės tesėti. Tesėsime, kai sąžiningai stovėsime savo pareigose.

Ir Jūs, kariai pastatyti savo kraštui ginti, mokėsite atlikti savo prakilnią pareigą, kada jus pašauks Vytauto Didžiojo tėvynė.

Nuo šių metų rugsėjo aštuntoji diena, jo vainikavimo diena, palieka tautos šventę, rišanti Lietuvos praeitį su dabartimi. Kol vyksime laimingos pažangos keliais, tol galėsime sakyti ištikimi Lietuvos tėvynys.

Jums, kariai, kurie dabar einate savo pareigas, paliks atmintina ši diena, kuria minime didžiausią Lietuvos karžygį. Sugrįžę namon, atitarnavę, dirbdami kasdienius darbus, galėsite didžiutis tarnavę mūsų kariuomenėje Vytauto Didžiojo metais.

Baigdamas savo žodį, sveikinu jus šios atmintinos šventės ir linkiu jums, kad Vytauto Didžiojo dvasia visuomet vyratų jūsų tarpe.

Vytauto Didžiojo Tėvynė valio!

Po Valstybės Prezidento kalbos iš tvirtų ir jaunų krūtinių garsiai nuaidėjo valio už Tėvynę ir Jos Galvą. Orkestrai sugrojo tautos himną. Jo gaidą pagavo kareiviai, minia patrankų saliučiai, kurie toliausiai garsino nepaprastą dieną.

Čia per parodą įvyko labai reikšmingą ceremoniją, surišta su šiais Vytauto Didžiojo metais. Į parado aikštę, kitų dalių priešakyje išėjo atskira pėst. kuopa. Vyrų rinktiniai, gražūs, žaliukai ir gerai išmiklinti. Jų judėsiai ir veiksmai visų kaip vieno — malonu žiūrėti. Privaziavo Ponas Prezidentas, krašto apsaugos ministerio ir vyr. štabo viršininko lydymas, išlipo ir pasisveikino suteikdamas tai kuopai didžiai garbingą — Vytauto Didžiojo — vardą.

Prasidėjo iškilmų maršas. Dar daugiau sujudo ir pagyvėjo publika. Visi pareikalavo, kad skėčiai būtų uždaryti, kad nekliudytų matyti praeinančių dalių. Uzdrosė sujungti orkestrai iškilmų maršą — ir gražiai, darniai, lygiuodamos žengė, jojo, važiavo dalys. O viršuj, orą trenkdamos, skrido lėktuvu eskadrilės. Ilgai dar stebėjosi ir nesiskirstė žmonės, nors jau kariuomenės dalys su maršo garsais leidosi žemyn į miesto gatves

Krašto Apsaugos Ministerio pusryčiai

Ponas krašto apsaugos ministeris Čekoslovakijos karininkams, kitų valstybių atstovams ir mūsų kariuomenės dalių viršininkams, bei karininkams pagerbti po parado Karininkų Ramovėj suruošė pusryčius. Jaukioj širdingoj nuotaikoj svečiai užkandžiavo ir dalinosi išpuzdžiais. Baigiant prabilo į svečius krašto apsaugos ministeris:

Visa lietuvių tauta — ne tik Lietuvoj, bet ir plačiam pasauly — švenčia Vytauto Didžiojo jubiliejų. Mūsų tauta turi garbingą gražią praeitį. Vytautas Didysis yra pagarsėjęs ne tik mums bet ir visam pasauly, ypačiai mums kariams jis yra brangus ir reikšmingas, kaip karo vadas, kaip didelis strategas. Šituo vyru mes džiaugiamės ir didžiuojamės jo darbais. Su Čekoslovakijos

valstybe jau prieš 500 metų turėjome draugiškų ryšių. Jų kariai narsiai su Vytautu Didžiuoju kovėsi Žalgirio laukuose. Ir šiandien abiejų valstybių priešaky stovi garbingi ir tautos mylimi vyrai — Tomas Masaryk ir Antanas Smetona.

Į Pono ministerio kalbą atsakė čekoslovakų karo akademijos viršininkas brig. gen. Hrabčik.

Savo ministerio įgaliotas turiu pareikšti, kad pirmą kartą tenka garbė reprezentuoti Čekoslovakų kariuomenę. Tenka pabrėžti, kad ryšiai tarp mūsų senai egzistuoja, ir jie egzistuos tolydžio stiprėdami.

Visų karo atstovų vardu pasveikino didelės tautos šventės proga ir pareiškė linkėjimų Švedijos rotmistras Dannfelt. Ypačiai triukšmingai buvo sutikta jo kalba, nors trumpa, bet gražiai lietuviškai pasakyta.

Iškilingas Vakaras.

Tirštėjo sutemos, smarkiau ir įvairiau mirgėjo miesto ugnys, fejerverkai, rakietos ir daugiau rinkosi gatvėse žmonių. Sumišo visi — kariai ir civiliai, aukštieji ir prastieji. Visiems vienoda ir brangi šventė. Nors daug tą dieną buvo paskaitų ir kitų nemokamų pramogų, bet vis dar laukė paskutinės gražios ir tikrai meniškos eisenos, kurią suruošė valstybės teatras.

Eisena prasidėjo nuo senosios Kauno pilies ir traukė į Vytauto kalną, kur turėjo suvaidinti — visiems nemokamai — "Vytauto Žemė", Liūdo Giros misteriją.

Laimingi, kuriems teko toj eisenoj dalyvauti ir matyti. Čia atgijo prieš kiekvieną — gyvųjų paveikslų pavidale — senoji Lietuva su jos kunigaikščiais ir didvyriais.

Grazūs švenčių efektai, įdomu visur dalyvauti, viską matyti, turiningų kalbų pasiklaudyti, bet dar svarbiau visa tai dėtis į protą ir į širdį. Svarbu visa tai gaivinti savyje ir kelti dvasią didžiam prasmingam tautos darbui. Jei ruošiant ir sutinkant šventę turima galvoj ne paviršutiniai efektai, bet pats turinys, kilnioji prasmė, tad tikrai kiekviena tokia šventė mus sustiprins, daugiau suburs vienybėn ir patrauks prie savo tautos tikslų siekimo.

Mes turime pateisinti savo Vytauto Didžiojo palikūnių vardą!

Mūsų Golfinkės

SPORTAS

WHAT HO! TERPSICHORE

MASPETH, N. J.

The Maspeth K. of L. advanced another step towards first place in the K. of L. N. Y. and N. J. Baseball League by defeating the Newark K. of L. team; the final score being 3 to 1.

Zarwich pitched a fine game for Maspeth holding the Newark batters to three hits and striking out ten.

Benny Swedish let the attack for Maspeth with 2 hits, his double in the fifth inning brought in two runs to insure a Maspeth victory.

Maspeth was first to score when Linn drew a free pass and stole second. Zarwick's single to left field advanced Linn to third and Dumblis' single to left center scored Linn.

Newark tied the score in the fifth when Maslausky walked, stole second, advanced to third on Romain's single and scored on Maun's infield out.

Maspeth came back in their half of the inning to put the game on the ice. Podaris was hit by one of Maslausky's fast ones. He stole second and went down to third on Kappens' single to left field. Kappen went down to second unnoted. Swedish sent a long line drive to center field for a double scoring Podaris and Kappen.

That ended the scoring because Maslausky became invincible from then on, and put Masprath's batters out in the last two innings with six strike outs.

Newark 0 0 0 0 1 0 0 - 1

Maspeth 0 0 0 1 2 0 x - 3

Two base hits — Swedish,

Stolen bases — Budvidas, Maslausky, Podaris, Linn, Barnath.

Left on base — Maspeth 7, Newark 4.

Bases on balls — by Zarwick 1, Kismaric 2.

Maslausky 1.

Struck out by — Zarwick 10, Kismaric 6.

Maslausky 6.

Hit by Pitcher — by Maslausky 1.

Losing Pitcher — Maslausky.

“Dorbitzer”

Primarily, this article is written to invite every K. of L. member and his friends to attend the tenth annual Halloween dance at North Side. It is well known the Parish hall is a dinky little place, and sometime even regarded as a crappy place, but it serves its purpose admirably well. The hall can't be beaten for a congenial social atmosphere regardless of the competition. Environment plays a considerable part in fulfilling the expectations for an enjoyable evening so North Side will do its utmost in that regard to make your evening a pleasant one. With the modernistic style of interior decorating, plus confetti, pretzels, pop and those long thin creepy slip of paper which you throw at someone's eye; all this will assure a happy night. Naturally, a pretty girl helps a little too. But there is nothing like the old “bonkute” ar ne, Vladai? I repeat more directly, that we would be pleased to see you on Friday evening, October 31st, 1930; at the North Side Parish Hall, on 1644 Wabansia Avenue. It's near Ashland and North Aves. Admission is the customary 50c. Thank you.

Now to ramble a little, I want to make a few remarks concerning the girl's baseball teams. I watched Town of Lake play Cicero, and there was a blonde who seemed to draw me toward her. I admired the golden hue of hair hair, hoping I could have the pleasure of stroking it ever so gently. I gazed steadfastly at her soft deep blue eyes and intensively studied the beautiful contour of her face. Gradually I stepped closer and closer, just to bathe in the splendor of her radiant charms, and therewoe is me! I stepped upon the slipper wherein was concealed her tiny toe. She turned at me and in her sweet melodious voice enlightened me thus: “Hey Bozo, git off rem dogs. Where the Hell do you think you're goin?”

You know, it's things like that what makes you appreciate your mother.

The girls always had a man umpire for their games which is just another instance of the dependence of the fairer sex. Throughout the game the girls had given a certain umpire the razzberries and he was at his wits' end trying to please both sides. The crowd became excited. It was a crucial part of the game. There were three girls on base and two outs. What's her name was at bat, the toughest girl on Town of Lake's team. She gave the pitiful umpire a mean stare and stepped up to the plate. She spit on her hands, pulled up her bloomers, and then eyed the pitcher. “Ball one”, cried the umpire. The batter looked pleased for the first time. “Strike One”, said the umpire. Now the batter looked back quickly in a way that seemed to shrivel up the umpire. Then the next pitch. “Two”, said the umpire. “Two what?” roared the batter at the terrified ump. “Too high for a strike”, he answered as he wiped off the perspiration from his face. It was a relief to the umpire when this baby hit the next pitch for a triple and he reared when she slid into what she thought was third base. The guilty party that had caused this deception was a cow which continued grazing innocently, utterly oblivious of the mischief she had caused. Well, cows will be cows.

Turn on the raduiminator, and uncle will tell by you a story from de A labama und de Forty Stiffs, next time. Dunks to de people wot lissens.

See you at the dance.

— Konnie.

* * *

Laikas lekia virš mūsų, bet palieka savo šešėlių užpakalyj.

Kas naujo mūsų šeimoje

SO. BOSTON, MASS.

Kuopa 17-ta.

Lietuvos Vyčių 17-tos Algirdo kuopos mėnesinis susirinkimas įvyko rugsėjo mėn. 18 d. 8 valandą vakare parapijos salėje, 492 E. Seven Street.

Susirinkimą atidarė su malda pirmininkas A. P. Neviera. Susirinkime dalyvavo gana skaitlingas būrys jaunuolių ir visi su atsidėjimu svarstė bėgančius būsų kuopos reikalus.

Į Lietuvos Vyčių eiles įstojo p. Julius Tamulis, vienas gabiausių baseball ir basketball lošėjų. Jis yra brolis Viktoro Tamulio to garsaus basketball lošėjo, kuris šiais metais yra pasirašęs kontraktą su New York Yankees. Teko sužinoti iš jo brolio Juliaus, kad pasibaigus New York Yankees basketball sezonui Viktoras atvažiuos į Bostoną ir stos į Liet. Vyčių eiles ir dalyvaus Liet. Vyčių 17-tos Algirdo kuopos basketball ratelio žaidimuose.

Šiame susirinkime buvo išduodama daug įvairių raportų ir svarbiausi buvo šie: Raportas iš organizuojamo basketball ratelio, kurį išdavė p. E. Batestini ir J. Tamulis. Jų pranešimas tapo priimtas su triukšmingu rankų plojimu. Pranešime, kaip p. Tamulis taip ir p. Batestini pabrėžė, kad įrengimas basketball ratelio kainuos maždaug apie šimtą dolerių, kas visų narių tapo vienbalsiai priimta ir nutarta darbą varyti pirmyn, kad atėjus sezonui jau būtų galima pradėti žaidimus. Tadgi ir aš iš savo pusės linkiu naujam organizuojamam basketball rateliui ir jo organizatoriams kuo geriausių pasekmių ir kad tas darbas būtų toks pat pasekmingas, kaip ir baseball ratelio, kuris netik kad nedarė lietuviams gėdos, bet visomet kėlė lietuvių ir Lietuvos Vyčių vardą svetimtaučių akyse. Aš esu tikras, kad iš to pasekmės bus geros, nes jam vadovauja gerai tą darbą pažįstą žmonės, tai yra p. Batestini ir p. Tamulis.

Toliaus sekė raportas šokių komisijos, kuri pareiškė, kad pirmi šokiai įvyksta rugsėjo 20 dieną ir visas pelnas yra skiriamas naujam organizuojamam basketball rateliui. Komisija ir kuopos pirmininkas ragino visus norius skaitlingai atsilankyti į virš minėtus šokius ir tuom padaryti gerą pradžią organizuojamam basketball rateliui.

Be to, tapo pakeltas klausimas, kas link debatų ratelio, kuris porą metų atgal buvo labai populiarus mūsų kuopoj. Po apsvaistymo vienbalsiai nutarta debatų ratelį atgaivinti ir tam darbui išrinkta komisija iš sekančių narių: p-lės G. Zovytes, p. Tamuliūno ir A. P. Nevieros.

Po to teatralė komisija išdavė raportą ir pranešė, kad bus vaidinimas trijų veiksmų drama "Vytautas Pančiuose". Tai yra istoriškas veikalas iš Vytauto laikų ir pritaikintas šiems Vytauto Jubilėjaus Metams. 17-tai kuopai veikalą suvaidinti nėra persunkus darbas, nes savo tarpe turi gan gerų artistų bei vaidylų. Aš neabejoju, kad ir šis istorinis veikalas bus pasekmingas.

Taipgi nutarta perkelti susirinkimus į nedeldienius, kaip, kad kiekvienais metais būdavo daroma. Dabar susirinkimai iki ateinančio pavasario bus laikomi ketvirtą sekmdienį kiekvieno mėnesio.

Galų gale pamarginimų komisija pranešė, kad pradedant sekančiu susirinkimu bus rengiamos įvairios pramogos po susirinkimų.

Toliaus, nesant svarbių įnešimų pirmininkas A. P. Neviera uždarė susirinkimą su malda.

Po susirinkimo prasidėjo šokiai įvairūs, ir pasišnekėjimai. Valandėlę pasilinksminę vis geroje nuotaikoje skirstėsi į namus

— Pelėda.

CHICAGO, ILL.

Kuopa 5-ta.
Maža, bet darbšti!

Nors Lietuvos Vyčių 5-ta kuopa (Vytauto kuopa) yra viena iš mažiausių Chicagoje visgi ji smarkiai dirba ir žengia pirmyn.

Per paskutinį susirinkimą buvo nutarta surengti ke-lioliką vakarų. Mūsų energingas K. Savickas jau turi ke-ketą veikalų, kuriais bus galima pasidžiaugti per adventą. Tuose veikaluose vaidins tik merginos ir vaikinai, kurie priklauso prie kuopos.

Ši metą mūsų kuopa yra pasirengus pralenkti visas kitas parapijos draugijas per parapijos bazarą, ir vėl pakelti Vyčius pirmon vieton, kaip kad ir pirmiau būdavo.

Venybėje galybė! Tad-gi jūs Vyriai — Vytės penktos kuopos laikykitės nors ir gyvenate šaltam mieste gale, ir karštai dirbkite.

— F.

PATERSON, N. J.

Council 61.

Saturday, October 18, 1930 the Knights of Lithuania are sponsoring the Fourteenth Annual Spotlight Dance at Lafayette Hall, corner of Summer and Lafayette St. Music by Speeds Serenaders.

We hope and have faith that all our good neighboring Vytis councils will give us a big hand in putting this affair over the top to a tremendous success.

Thank you, may I expect you all.

— Paterson Rose.

CARLSTADT, N. J.

Šitoje apylinkėje Rugsėjo mėn. 7 d. Lietuvos Vyčių N. J. ir N. Y. apskritys laikė savo metinį pikniką, kuris prasidėjo antrą valandą po pietų. Pavakariais apie šeštą valandą prasidėjo šokiai Reikia paaskyti, kad atsilankiusieji žmonės jautėsi labai užganėdinti. Vieta buvo pilna gražiausių medžių, ir krūmų, šokamoji salė — erdvi ir puiki.

Šiame piknike buvo šokama lietuviški ir amerikoniški šokiai. Geresniems šokėjams buvo suteiktos dovanos. Gaila, kad šiemet nebuvo lietuviškų dainelių, kaip kad kitais kartais būdavo.

Baigdamas norėčiau priminti mūsų Vyčiams, kad jie turėtų garsintis daugiau lietuvių laikraščiuose.

Tokiu būdu mes patrauktume didesnę skaičių žmonių į mūsų tarpą ir mūsų pramogos būtų pelningesnės. Kur gi pranyko tie lietuviški Vyčių rašytojai!?

— J. Stasionis.

DETROIT, MICH.

102nd Council.

The scene of Joseph Dobilas wedding on August 30th was Rochester, New York, in which town the youthful bride, Bernice, resided up to the time of her marriage. After a brief stay at the bride's home following the wedding ceremony, the bridal couple have returned to Detroit where they will make their abode in Joe's cozy little bungalow for two. We regretted the inability to attend the ceremony on account of the distance being so near and yet so far. Wishes for success are extended by all his friends.

Frances Cooper became the blushing bride of Joseph Remus, both of eDtroit, on September 13, in St. Anthony's Church, the Rev. Fr. Boreisis officiating at the ceremony. The wedding ceremony was brief on account of the recent death of Mrs. Remus' mother. We deem there are many happy days in store for the young couple, and that in the

future their beaming countenance will continue to mingle with us at all times.

The Baseball season of our 102nd Council was brought to a successful climax with the defeating of Gary Indiana's K. of L. team on August 31st and also of the St. Peters (Lithuanian) Baseball team, of Detroit, on August 24th. We are more than proud of our boys as this year they

Some of our members must be sugar lumps afraid of the rain, as on September 13th the night of our final moonlight picnic of the season at Beechnut Grove, there were so few in attendance, that there was no other derivative than the above. Therefore, this picnic did not prove a financial success, but whether we gain or lose we must continue our progress with smiling faces immaterial of the outcome.

The date for the Memorial celebration of the 500th Anniversary of the Death of Vytautas, has been scheduled for October 26th at the Lithuanian Hall. Our Choir will fulfill the program in unity with St. Peter's Parish Choir.

Preparations are progressing rapidly so as to have everything in readiness for the above mentioned date.

This month a slight change has occurred in our choir, in that, Mr. Slapelis, the Professor, has been replaced by Mr. Yankus, formerly in St. George's Parish of this City. Mr. Slapelis departure was rued by everyone as he was a wonderful instructor, however, since this change has come about we should exert our best efforts to make a success of the present circumstances. So make or break, lets stick together. Choir members, please note, that after rehearsals dances are being held.

All members are requested to attend meetings so as to keep themselves informed at all times of the activities of the club.

High-Ho Gegutėlė.

LIETUVOS VYČIŲ 36-tos KUOPOS SUKAKTUVĖS.

BRIGHTON PARK. — Daug darbo padėta, kol viskas prirengta.

Rugsėjo 21 d. ryto visi kuopos nariai per 8 val. Mišias, pasipuošę su gėlėmis, priėmė Šv Komuniją "in corpore".

Pirmą valandą po pietų nusifotografavo prieš bažnyčią.

Vakare 6:30 pradėjo rinktis žmonės į parapijos salę. Daugelis vėliau atėję turėjo namo grįžti, nes vietų truko.

Bankietą atidarė kuopos pirmininkė C. Lindzaitė ir paprašė kun. A. Valančių atkalbėti maldą ir būti vakaro vedėjum.

Po skanių valgių, vakaro vedėjas perstatė kalbėti p. L. Šimutį, "Draugo" redaktorių, kuris savo kalboje nupiešė Lietuvos Vyčių darbuotę.

Toliau pakviestas A. Lapinskas "Vyties" redaktorius, kuris taip pat apibudino Vyčių darbuotę ir linkėjo geriausio kuopai pasisekimo. Jam baigus, gauta telegrama nuo C. Baltramaičio, Centro Valdybos vice-pirmininko, kuris sveikino Liet. Vyčių 36-tą kuopą.

"Trys Mylimos", 3-jų veiksnių komedija vaidino: B. Armoška, T. Anuoškaitis, S. Stokaitis, J. Šusutis ir K. Zarumskis. Gerokai žmones prijuokino. Rezisavo K. Zarumskis.

Dar kalbėjo J. Bulevičius, Liet. Vyčių Chicagos Ap-skričio pirmininkas, kun. J. Mačulionis, L. V. Chicagos Ap-skričio Dvasios Vadas ir kun. A. Briška kuopos organizatorius.

Špic-bukas ir Hum-bukas žmones taip prijuokino, kad kaikurie vos nuo kėdžių nenuvirto. Buvo du broliu. Rezisavo kun. A. Valančius, o p-lė S. Ališauskaitė pianu skambino. Komediją atliko S. Rokaitis ir A. Kavaliaus-

kas su pagalba A. ir J. Lindžiaus. Labai gerai rolės atliktos ir verta yra dar kelis kartus pamatyti.

Kalba kun. Pr. Vaitukaitis, L. V. Centro ir L. V. 36-tos kuopos Dvasios Vadas, ragindamas jaunuolus nėsančius nariais Liet. Vyčių įsirašyti kuopon ir prašo tėvėlių paraginti savo vaikelius, baigusius pradinį mokslą prisidėti prie kuopos ir sykiu veikti, kad 25 ar 50 m. sukaktuves švėstų didesnė kuopa.

Seka dainos: P-lė A. Ančiutė dainuoja "Ko liudi berželi" ištrauką ir iš "Cukrinio Kareivio" (operetės).

Baigdamas kun. A. Valančius porgramą padėkojo visiems vardu Lietuvos Vyčių 36-tos kuopos.

— Red Cherris.

* * *

CICERO WINS K. OF L. CHAMPIONSHIP.

Sunday afternoon, Sept. 14th, 1930 at the Logan Square Ball Park, Cicero defeated Bridgeport 11 to 3 win the Chicago District K. of L. Championship.

Cicero collected twelve hits, including two home runs, sending Gramontas to the showers in the fourth and knocking Geidras out of the box in the fifth inning. In each of these innings the fourth and fifth, Cicero scored five runs.

Walaitis, the Cicero twirler, was easily the outstanding player of the day. Besides holding Bridgeport down with six hits he knocked out three hits, including a home run in the fourth inning.

Bridgeport, last year's champions, put up a game fight but could not stop the slugging Cicero team, who were out to revenge last year's defeat, when they were eliminated by Bridgeport in the semi-final game for the North Section Championship.

As usual Kluchinskas of Bridgeport played a sparkling game at short handling eight or nine chances without a bobble.

T. Vaitukaitis helped himself to a home run in the fifth inning when he slammed one way out in deep center field. It was a mighty wallop.

Two Base Hits — Balsis (2), Walaitis, Mažeika

Home Runs — Walaitis, T. Vaitukaitis.

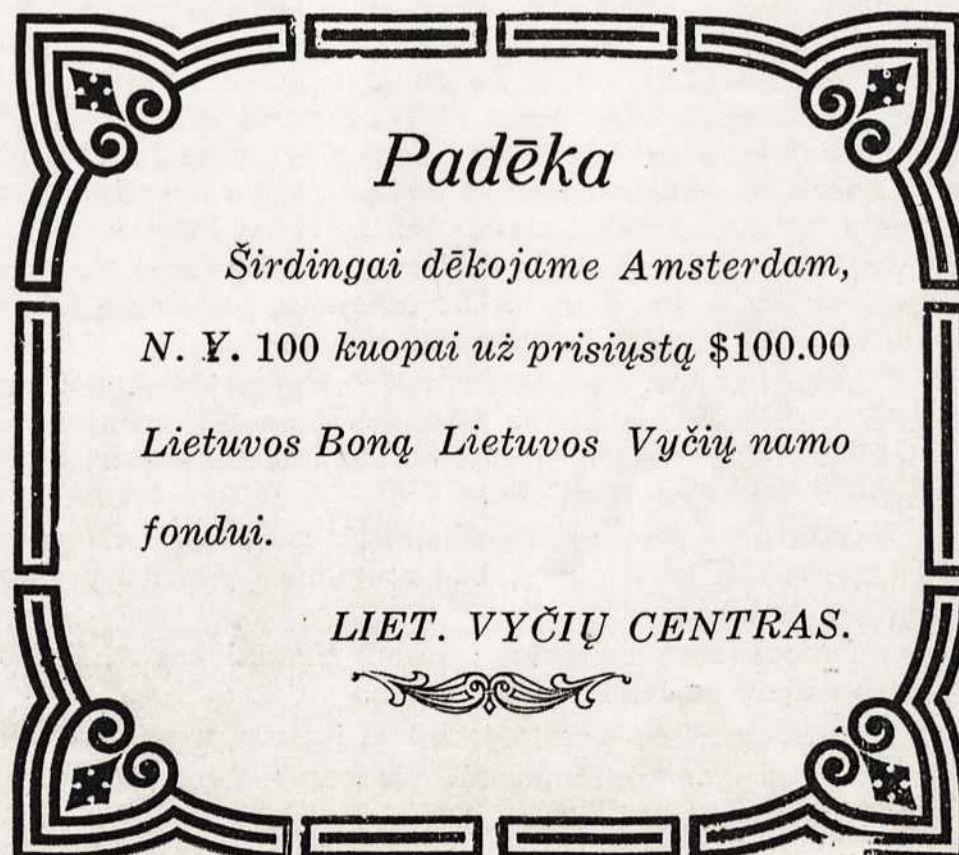
Three Base Hits — Geidras, T. Vaitukaitis.

Errors — Stankus, F. Žukauskas (2) Miknius, Ryneris (2), Demler.

Score by Innings.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	R	H	E
Bridgeport	0	3	0	0	0	0	0	0	0	3	6	4
Cicero	0	1	0	5	5	0	0	0	x	11	12	3

— "Dugan".

PRANEŠIMAS.

Šiuo skelbiame visų Vyčių žiniai, kad sekantis Lietuvos Vyčių Seimas įvyks Maspeth, N. J., o ne Brooklyne, kaip buvau minėjęs.

— Kazys Baltramaitis.

SKAITYKITE IR ŽINOKITE.

Kad Marquette Parko Lietuvos Vyčių 112-ta kuopa nėra numirus ir palaidota, bet atgimus, auganti ir veikianti. Tiesa, gal nekuriuos papeikimus kitų kuopų ir buvo užsitarnavus, nes prieš metus laiko ši kuopa buvo apmigus — bet įsidėmėkite — ne mirus!

Maža gyvybės sėklelė pereitą rudenį (nors ir buvo ruduo) po energinga vadovyste p-no A. Lapinsko su pagalba vice-pirmininkės p-lės Bronės Vaitkiutės ir raštininkės p-lės Bronės Paliliūnaitės ir išdininko p-no B. Krivicko, ėmė augti ir vaisių nešti.

Naujai atgijus kuopa gal neišdrįso garsintis pasauliui, bet dirbo sau turėdama prieš akis obalsį — “Darbai ne žodžiai”. Metus patylomis dirbusi, padidėjusi narių skaičiumi dabar žengia į pirmąsias Vyčių kuopų eiles. Ir su savo darbščia valdyba, pilnais energijos nariais ji netrukus atsieks sau užsiimtą užduotį, — ir tada reiks nekuriems užmiršti savo pateiktus taip vadinamus “slams” Marquette Parko Vyčiams.

Pradedant šį rudenį sezoną 112-ta kuopa rengia Blogų Laikų Balių (Hard Time Party) Spalių 14-tą dieną, 8-tą valandą vakare. Šis vakarėlis rengiamas naujų narių patraukimui, taip-gi užmezgimui didesnio draugiškumo ryšių su kitų kuopų nariais. Įžanga šion pramogėlėn veltui.

Tat visi Vyčiai ir norintieji tapti nariais 112-tos kuopos yra kviečiami į šią “Hard Time Party”, o Marquette Parko Vyčiai jums parodys “good time”.

— South Side Sal.

ŽYDI GĖLĖS.

Rūtos, mėtos ir lelijos
Žydi ir žaliuoja,
O skaisčiosios pinavijos
Su joms linktiniuoja.

Šit jurginas pasiputęs
Stiebias ir didžiuojas,
O kamputyje silpnutis
Gvaizdikis aimanuoja...

Vienos gėlės puikiai žydi
Kvapą skanų skleidžia —
Ir jos niekam nepavydi
Nors kas įsias žeidžia.

Kitos gėlės tiktai grožiu
Prie savęs vadina,

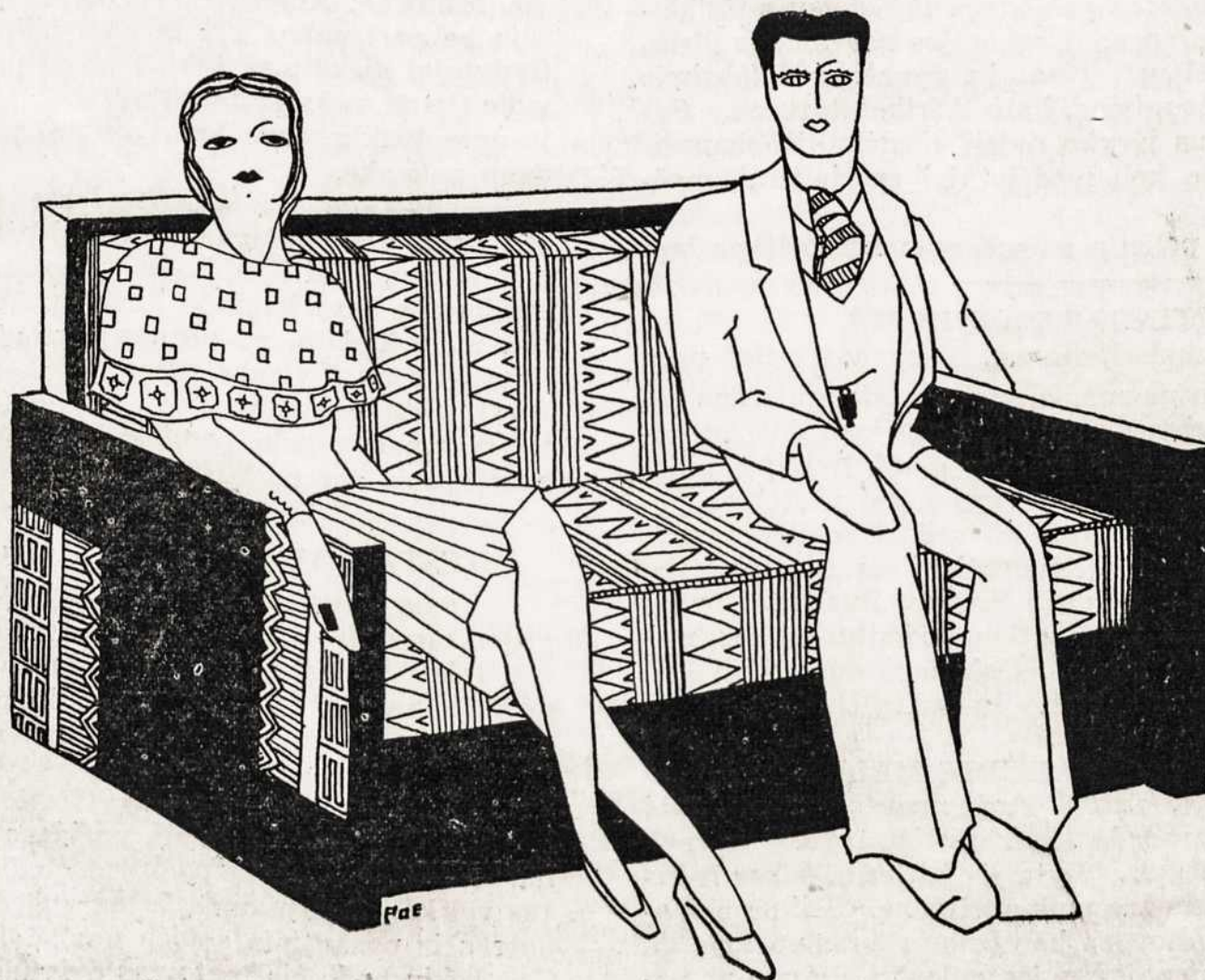
O kvapsnys jų nosėn drožia
Eit tolin masina...

Taip kaip žmonės nevienodi
Žemės plote yra,
Vieni geri, laiko žodį
Antri meluos styra.

Taip ir gražiosios gėlelės
Ne visos vienodos —
Bet gražus gėlių darželis
Linksmis visus rodos.

O sesutės Lietuvaitės
Jos myli gėleles . . .
Liuosos darbo valandaitės
Skamb' ten jų dainelės . . .

Arutis.

Room and Bored. — Konnie.

Margumynai

TRYS NAUJI ŽMOGAUS POJUČIAI.

Lig šiol tebuvo žinomi 5 pojūčiai: regėjimas, girdėjimas, pauostymas, paragavimas ir palytėjimas. Tačiau mokslas, tyrinėdamas žmogų, rado dar tris pojūčius.

Pirmiausias pusiausvyros pojūtis. Štas pojūtis turi reikšmės žmogaus ėjimui ir lygiai, tiesiai laikysenai. Jo centras esąs ausyse ir turi ryšį su girdimuoju nervu. Jeigu, pavyzdžiui, nusigėres žmogus eina svyruodamas, tai tas pareina nuo to, kad jo pusiausvyros organas netinkamai veikia.

Antras — tai temperatūros pojūtis. Jo negalima priskirti palytėjimo pojūčiui, nes, kaip mokslas ištyrė, karštį ir šaltį suvokia visai kiti nervai, kaip šiurkštumą ir t. t. Šalčio ir karščio pajutimas įvyksta visai atskirai.

Pagaliau trečias — raumenų pojūtis. Su šituo pojūčiu žmogus suvokiąs savo podėtį erdvėje.

Žmogus gali didžiuotis turįs net 8 pojūčius. Kas žino, gal, kada nors turės jų ir daugiau.

— M. R.

KAIP ŽMONA GRAŽINO PABĖGUSĮ VYRĄ.

Prieš porą metų kažkoks Liderman, žmoną palikęs Lenkijoje atvyko, į Argentiją. Pradžioje žmonai rašinėjo žadėdamas pas save atsiimti, bet vėliau susipažinęs su viena argentiniete ir žmoną pamiršo. Daugiau kaip metus laiko žmona nesulaukė iš vyro jokios žinios. Per pažįstamus ji sužinojo priežastį. Pagaliau jai atėjo į galvą puiki mintis augauti vyrą. Ji parašė vyrui laišką džiaugdamosi, kad ji laimėjusi loterijoje 60,000 zlotų ir patarė jam grįžti namo. "Vargšas" vyrelis, gavęs laišką, meta argentinietę ir grįžta pas "turtingą" žmoną. Ir tik sugrįžęs jis įsitikina, kad gudriai sugalvotos priemonės dėka jis savo šeimynon vėl buvo gražintas.

LIUTAI PIETU PRANCUZIJOJ.

Per šio pavasario potvynius Pietų Prancuzijoje, iš Mais-sae miesto žvėryno išsilaužė ir pabėgo keliolika liutų. Žvėryno savininkas, manydamas, kad liutai potvynio metu žuvo, nedarė jokių žygių jiems surasti. Tačiau paskutiniu laiku paaikėjo, kad keletas pabėgusių iš nelaisvės išsigelbėjo ir dabar laisvai gyvena. Gaskonijos provincijos giriose, užpuldinėdami artimų gyventojų gyvulius. Naktimis girdėti baisus liutų staugimas, kaip Afrikos tyruose. Sugauti pabėgusius liutus išvyko didelė medžiotojų ekspedicija, kurioje dalyvauja keli medžiotojai specialistai, medžioję liutus Afrikoj.

Belgijos politinė policija suėmė apie Briuselį paslap-

PASLAPTINGAS TURTUOLIS.

tingą milijardierių Simon Bermaną. Jis, mat, prieš porą mėnesių pirko puikiausius rumus, mokėjo tris milijonus dolerių, ir visiems gyrėsi turįs apie 100 milijonų dolerių kapitalo. Kada Simon Berman mėgino gauti Belgijos pilietybę ir tam tikslui kai kur įdavė kyšių, tai pastebėjo policija ir paaikėjo, kad jo tikra pavardė Sumuleiminskis, gimęs Lenkijoje. Vedė platų susirašinėjimą su Vokietija, iš kur korespondencija patekdavo Sovietų Rusijon. Jo pilij padaryta krata, rasta daug kompromituojančios medžiagos, ir slapta radio stotis. Galutinai nustatyta, kad jis buvo Sovietų Rusijos šnipas. Iš kokių šaltinių turėjo milžiniškus turtus, dar nežinia.

NUOSTABUS MEDŽIAI, KURIE MELDŽIASI.

Būgalijoje (Indija), netoli Faridpuru auga nuostabi palmė. Vakarą, kai pradeda skambinti bažnyčios varpai, palmė pasilenkia iki žemės. Rytą ji išsitiesia, šakos ir labai pakyla į viršų ir sudaro puikią viršūnę. Palmė nemaža: penki metrai aukščio, jos kamienos skersmuo apie 25 centimetrų; žmogus, nepajėgtų jos sulenkti. Auga ji palinkusi.

Vietos žmonės tiki, kad palmė turinti gydomąją jėgą. Anglijoj, netoli Liverpulio, pastorio Wasney laukuose auga didelis gluosnis; jį galėtų rankomis apimti bent keturi vyrai. Ir šis gluosnis, tiesa, ne taip reguliariai pasilenkia prie pat žemės; paskui pats išsitiesia ir vėl pakyla į dangų.

SALA, KURIOJ KEPAMI ŽMONĖS.

Neapsakomai, pragariškai karšta yra vadinamoje Velnio saloje. Tai nedidelė sala esanti kiek į šiaurę nuo Amzonės upės įtekėjimo į vandenyną, Amerikoje. Iš senai ji žinoma savo dideliu karščiu. Ši sala žiūrint iš jūros, labai gražiai atrodo. Dideli medžiai puošia jos krantus. O viduje viskas saulės išdeginta. Tai karščiausioji vieta pasaulyje.

Velnio biblija

Stokholmo karališkame knygyne jau trečias amžius guli "Knygų Milžinas" arba "Velnio Biblija." Ji turi 309 lapus, yra vieno metro ilgumo ir pusės metro platumo, įrišta į storus ažuolų lentų apdarus. Ji buvo parašyta XII amžiuje vieno čekio vienuolio.

Legenda pasakoja, kad jis ją parašęs per vieną naktį. Nežinia už ką nubaustas mirti, vienuolis šaukėsi velnio pagalbos ir reikšdamas jam padėkos, nupiešė jo atvaizdą, kuris užima visą Biblijos puslapį, ir yra apsuptas visos galybės viduramžio piktosies dvasios atrbutų; todėl jį pavadino "Velnio Biblija."

Legenda perspėja žmones, kad šios "Velnio Biblijos" nelieš, nes ji turinti prazūtingos galios, nuo kurios ne vienas ne laiku miręs.

TAI BENT LAPAI.

Brazilijos vandenyse auga tam tikros rūšies labai gražios gėlės, vadinamos Victoria Regia, kurios turi labai didelius, ant vandens paviršiaus plaukiančius lapus. Tie gėlių lapai pasižymi savo tvirtumu. Jie lengvai atlaiko jauną vaiką.

PENKIS SU VIRŠUM MĖNESIUS ŽAKSĖJO.

Milforde, Amerikoje, vienas 46 metų darbininkas žaksėjo be pertraukos 171 dieną, vadinasi, netoli pusę metų. Gydytojai niekaip to žaksėjimo negalėjo pašalinti, ir nepavyko iširti to žaksėjimo priežastį. Jis per tą "ligą" nustojo apie 40 klg. savo kuno svorio, tačiau sveikatai tas ne daug pakenkė.

Vengrijoje Budapešto mieste gyvena žmogus, kuris jau penkioliką metų nemiega. Nejaučia nuovargio ir nenori miego. Tai Paul Kern, paprastas žmogelis, dalyvavęs didžiajame kare, kuriame buvo sužeistas. Užsienio laikraščiai rašo, kad tai ne pirmas toks atsitikimas 1927 metais Paryžiuje mirė vienas rusas advokatas, kuris taip pat dešimtį metų negalėjęs miegoti. Prieš tai buvo sužeistas ir galvą ir nuo to laiko nemiegojęs. Medicinos moksle šis apsišėkimas dar neišaiškintas, paslaptis.

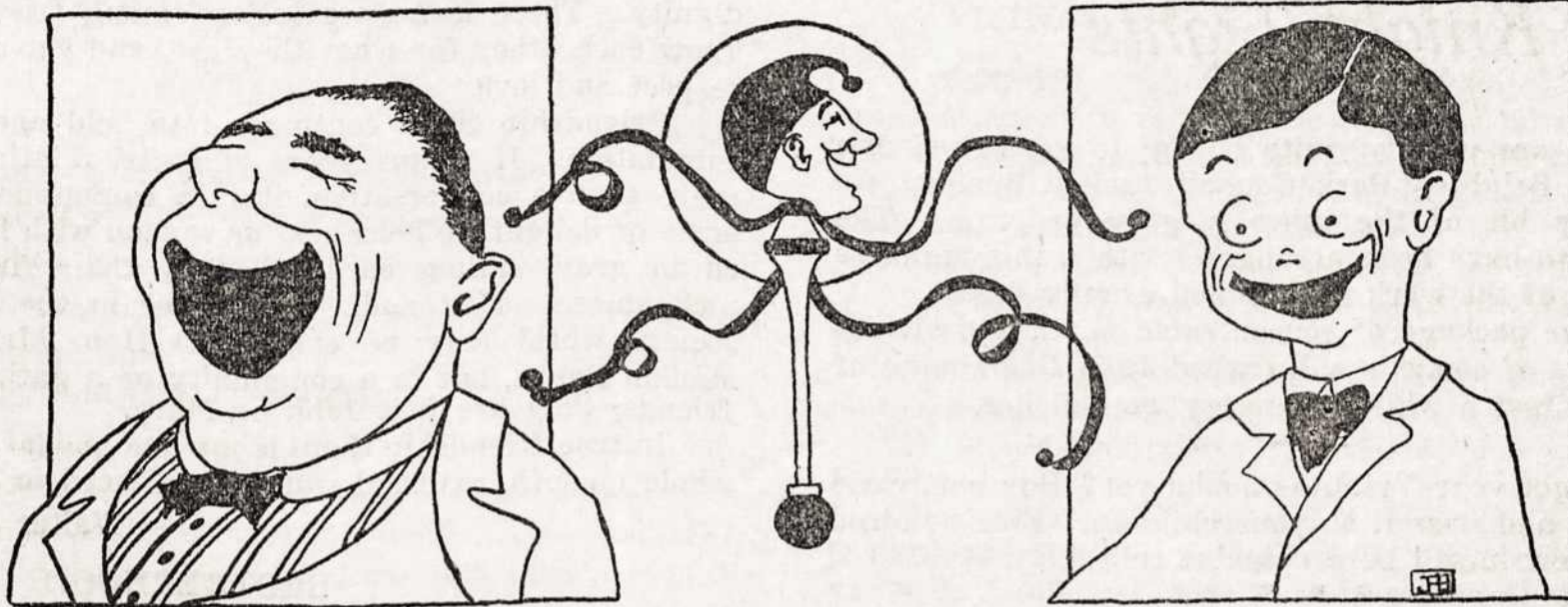
MIESTAS, KUR SAULĖ DU KART NUSILEIDŽIA.

Vieną dieną saulė du kartus nusileidžia nediliame Anglijos miestelyje Like Statffordo grafystės.

Likas guli dauboje ir iš vakarų apsuptas aukštų kalnų. Kalnai baisiai vandens išvaguoti. Vienoj vietoj yra jo išplautas baisus tunelis ir kada saulė ties juo leidžias, įvyksta dvigubas jos nusileidimas. Pirmą kartą saulė nusileidžia už kalno viršūnės. Mieste sutemsta. Bet po keliolikos minučių ima švisti, pasidaro net šviesiau kaip pirma ir, štai pro tunelį pasirodo nusileidžianti saulė. Miestas vėl kelioliką minučių būna apšviestas. Paskui įvyksta antras ir paskutinis saulės nusileidimas.

Tokiu budu čia matomas dvigubas saulės nusileidimas.

"M. L."

Juokeliai

Dailininko kerštas.

Garsus prancuzų dailininkas Verne važiavo traukiniu. Drauge su juo sėdėjo dvi damos, kurios, dailininko nepažindamos, negailestingai kritikavo jo paveikslus. Verne nutarė joms atkeršinti. Kai traukinys įėjo tunelin, jis garsiai pabučiavo savo ranką. Išėjus iš tunelio traukiniui, Verne patenkintas stebėjosi, kaip įtariamai damos žiūrėjo viena į kitą. Išeidamas iš traukinio jis nusilenkė damoms ir paklausė: gal būtų malonios pasakyti, kuri iš jų tunelyje jį pabučiavusi?

Pigių pabučiavimų nepriima.

Teta sako giminaičiui:

— Eikš aš tave pabučiuosiu ir duosiu tau 30 centų.

— Duok litą. Už 30 centų aš žuvis taukus geriu.

Gera išeitis.

Advokatas: Įspėju jus, jei ištekėsit, tai visi jūsų mirusio vyro turtai teks jūsų broliui, nes taip reikalauja testamentas.

Geras būdas įtikinti.

— Kaip gi aš galiu už jo tekėti, kad jis nieką netiki? Jis netgi pragarą netiki!

— Niekis! Apsiveskit ir jis įsitikins, kad klydo.

“L. Ž.”

Kodel Pirmiau To Nesakei.

Teisme: — Aš tikrai sakau, ponas teisėjau. Tasai ponas prie visų žmonių akių mane baisiai iškoliojo. Geriau man būtų pora kartų į ausį daves, tai man tokią gėdą nebutų padaręs.

Apskūstasis: — Tai ko man tu, žiopy, pirmiau to nepasakei. Aš būčiau tau su mielu noru ausis iki valiai atpliekęs.

Čia dar niekas neužgina nosies kišti.

Užsieniuose labai plačiai pasklidęs toks juokingas pasakojimas:

Italijos karalius su diktatoriumu Mussolini vaikščiojo sode ir kalbėjos apie valstybės reikalus. Staiga karaliui iškrito nosinė skarelė. Mussolini paima tos nebebuvo nė “duko.”

skarelę ir paduoda karaliui.

— Dėkui Jums, ponas Ministeri, ši skarelė man didžiausia brangenybė, — tarė karalius.

— Kaip tai? Nosinė skarelė, o taip brangi?

— Juk tai vienintėlė vieta, kur aš galiu be Jusų leidimo savo nosį kišti, — paaikškino karalius.

Susikalbėjo...

Jonas: — Kaip tau patiko Ispanija?

Petras: — Nugį užėjau į restoraną išgerti stiklą pieno. Tarnas nekalba lietuviškai (todėl aš jam parodžiau karvės paveikslą. Vietoje paduoti pieną, jis kažkur dingo ir atnešė man bilietą į bulių rungtynes.

“Uk.”

Saulės užtemimas.

Profesorius astronomas, laukdamas saulės užtemimo, susikvietė apylinkės vyrų būrį: parodysias jiems užtemimą pro didelius žiuronus, patys kaip ant delno matysias ir kitiems galėsią pasakyti. Bet, savo papratimu, pirmiausia liepė juos pavaišinti senu vynu. Svečiai susėdo, išsismagino ir nepajuto, kaip saulės užtemimas praėjo.

— Na, vyrai, mums jau laikas užtemimo žiūrėti, — sako vienas svečias. Visi sukilo, nuėjo pas bokštą ir lipa aukštyn.

— O jus kur, — suriko sargas, saulės užtemimas jau senai pasibaigė!

— Tai niekis — pasiaiškina svečias, — mes geri pažįstami su ponu astronomu, jis viską iš naujo mums parodys.

Netikęs viešbutis.

Atvažiavo į Kauną kaimietis ir, įėjęs į keturių aukštų viešbutį, klausia šveicoriaus:

— Ar yra tuščias kambarys?

— Yra.

— Kiek kaštuoja?

— Pirmam aukšte 20 litų, antram 17, trečiam 12, o ketvirtam 8 litai.

Kaimietis pasikrapštė kišenį ir eina pro duris.

— Tai ką, ar tamstai kainos per

aukštos? — klausia šveicorius.

— Ne, — sako kaimietis, tos kainos nebūtų aukštos, tik tas jūsų namas per žemas.

“K.”

Vis čigonas.

Kartą vienas ponas vaziuodamas sutiko mažą čigoniuką. Ponas buvo girdėjęs apie čigonų vagišką apsukrumą. Sustojęs paklausė:

— Na, pasakyk, mažutį, ar tu gerai moki vogti? Juk čigoniukas, rodos?

— Ne, ponutis, aš dar gerai nemo-ku, bet mano tėvas tai gerai... Jei reikia, galiu pavadinti. Jis visai netoli, koki trys kilometrai.

— Tai pavadink, — sako susidomėjęs linksmas ponas.

— Tai kad, poniutis, reiks ilgai laukti. Aš toks mažas ir žingsniai labai trumpi. Duokit, poniutis, vieną iš šitų greitų arklių.

Vežėjas iškinkė vieną arklių bet čigoniukas prašo antro:

— Poniutis, tai vis tas pats, ką ir pėsčias. Kuo gi atjos tėvas? Jo ir koja dar skauda.

— Na duok jam ir antrą, — juokiasi ponas vežėjui.

Čigoniukas dulkėmis nurūko. Po valandos ateina tėvas, senis čigonas.

— Poniutis, duodate arklius paimtiems vaikams, tai ir sulauksit. Jodinėja sau abiem arkliais. Gerai, kad dar pasakė. Pėsčias gavau atšlerniuoti. Poniutis norite pamatyti, kaip mes vagiame? Aš parodysiu su didžiausiu noru, bet man reikia pagelbininko. Duokit šituos likusius arklius, ir aš susirasiu antrą sūnų ir kartu atjosime. Pamatysite poniutis...

Čigonas jau senai nujojo paskutinę arklių porą, o ponas vis laukia ir laukia.

— Gatava, — sako supratęs vežėjas, — ponas jau pamatei jų amatą. Eikim pėsti į miestą, bo ir valgyt noris.

Jie nuėjo, o karietai paliko pakelėj. Kai sugrįžo antrą dieną, tai ir karietos nebebuvo. — Šarka.

Knights Lights

Banquets are usually quite boring to us, but sitting through the Brighton Park Council Jubilee Banquet we enjoyed every bit of the quite lengthy program. The affair seems to have been arranged with a thoroughness characteristic of the work this council usually does.

As a prize package of concentrated mirth and vivacity few presidents of councils will exceed Julia Gedminaite of Springfield. Just a whirl of energy we call her.

* * *

Did you get your Vytautas medal yet? Buy one, wear it, cherish it, and pass it to your children. Five hundred years from now it will be a valuable relic.

* * *

Clothes not always make a man nor the council president, the council; but Paul Saltimeras deserves quite a little hand from all of us for his successive reorganization of Council 4. Even their coming dance is promised to be something altogether new in the way of entertainment, decorations, and the dancers themselves. October 18th is the date.

— J. O. S.

J. J. Plytaitis.

VYTAUTAS, OUR IDEAL.

Hail, Vytautas! Our ever Ideal!
 What a surge of patriotism within me I feel
 When uttered Thine illustrious name I hear
 To patriots joy; to enemies fear!
 All over the world thy deeds are known
 Within our hearts their seeds are sown!
 We rise inspired at thy great Name!
 "Sons of Thine" our greatest claim!
 Let enemies like mountains rush
 Upon our lands, Thy name will hush
 Each futile effort, how numerous the hands,
 From out our ripe and flowery lands!
 O Vytautas! a cannon's roar Thou art
 To armed forces that bravely start.
 Thy flowering fatherland to ruin!
 Hail even-Victor! each foe's undoing!
 Never a battle when Thou were bettered!
 Never an army so thoroughly shattered
 As when thy voice is stirring tones
 Turned foes, the bravest, into stones!

FRIENDS AND FRIENDSHIP.

There is no person who has more friends than he needs. True friends are the roses and lavender of life. In their possession youth and age have pre-eminence over

dignity. There is no accusation among friends, for they know each other for what they are, and yet retain mutual respect and love.

Friendship that continues into old age becomes a cumulation. It means years of social relationship. It is more than a conversation, it is a communion. It is the acme of delight, to hear men or women with heads helmeted in gray, calling each other by their first names or nicknames. Men and women out in the business and society world may be called the Hon. Mr. Jackson or Madam Smith, but in a community or a gathering of true friends, they are just John or Mary.

In true friendship there is joy and goodness though the whole modern, external world be reduced to chaos.

Walter Bitautas.

BROTHERHOOD

It is great to say "Good-morning"
 It's fine to say "Hello"
 But better still to grasp the hand.
 Of a loyal friend you know.
 A look may be forgotten
 A word misunderstood.
 But the touch of a human hand
 Is the pledge of brotherhood.

Walter Bitautas.

VICTORY.

There is nothing more important
 Than a friendly smile.
 Though men boast of their achievements
 To be loved is more worth while
 For the pomp of place is hollow
 When the noise and clamor ends,
 And men find their victory worthless
 If they haven't kept their friends.

Walter Bitautas.

SUGRIŽKI LIETUVON

Sugrižki, broli lietuvi,
 Nejaugi tu užmiršai,
 Gyvendamas kitoj šaly,
 — Senai tėvynę apleidai . . .

Pameni jaunystės laikus,
 Kada žaidei ten linksmai,
 Broliai tavo arė laukus,
 O tu jiems trukdei tiktai . . .

Sesutės linksmai dainavo,
 Sieną griebdamos lankoj;
 Gegutė gražiai kukavo,
 Šiltoje vasaros dienoj.

Kada jau kiek paaugėjai
 Tėvynės meilei atšalai;
 Apie šalis kitas mąstyti pradėjai,
 Kol galop išvažiavai . . .

Jei nori mylėt tėvynę,
 Jos gražumo nepamiršai;
 Sugrižk vėl savo gimtinėn,
 Ir linksminkis amžinai.

B. Armoška.

TURINYS

NR. 18 (298)

	Pusl.
Vytauto Didžiojo Minėjimas ir Vilniaus Žaizda	
P. Žadeikis, Liet. Gen. Konsulas	411
Kunigų Vienybės ir Federacijos Protestas dėl	
Moksleivių Organizacijų Uždarymo Lietuvoj	411
Ruoškimės minėti Spalių mėn. 9 d.	412
Įgimtos Kalbos Reikšmė — Snaudalis.	413
Vandens Lelijos. — K. Zupka	415
Kas As? — Clevelandietis	416
The Graduate of Smorgonie from Poland	417
Iš Mano Sakyklos, L. V. Centro Dvasios Vadas	
Kun. Pr. Vaitukaitis	420
Vytauto Didžiojo Šventė Lietuvoj	421
Sportas	424
Kas naujo mūsų šeimoj	425
Žydi Gėlės. — Arutis	427
Margumynai	428
Juokeliai	429
Knight Lights	430
Vytautas Our Ideal!	430
Friends and Friendship. — W. Bitautas	430
Brotherhood	430
Victory	430
Sugrįžk Lietuvon	430

Žinėlės

SUSIRINKIMAS.

Lietuvos Vyčių Chicagos Apskričio mėnesinis susirinkimas įvyks trečiadienį Spalių mėn. 8 dieną, 8 valandą vakare, Šv. Mykolo parapijos svetainėje, 1644 Wabansia Avenue.

Liet. Vyčių Chicagos Apskr. Valdyba.

* * *

Omaha, Nebr. — Rugsėjo mėn. 22 d. šiame mieste įvyko šeštasis šios šalies Encharistinis kongresas. Jame dalyvavo be galo daug žmonių ir dvasiškių. Jų tarpe randame ir kelis Liet. Vyčių dvasios vadus: kun. I. Albavičų, kun. J. Vaičiūną ir pralotą M. Krušą.

* * *

Chicago, Ill. L. Vyčių 4-ta kuopa rengia savo metinius šokius, kurie įvyks spalių m. 18 d., Dievo Apveizdos parap. salėj, 18-ta ir Union Ave.

* * *

Chicago, Illinois. Lietuvių Medicinos Studentų Brolija "Lambda Mu Delta" rengia rudeninius šokius, kurie įvyks spalių (Oct.) m. 25 d., 1930, South Side Masonic hall, 64-ta ir Green St. Muzika bus geriausia.

* * *

Chicago, Ill. Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Vytauto 500 metų mirimo sukaktuvių paminėjimas įvyks spalių m. 26 d., Ashland auditoriume. Vytie ar jau išsigijai Vytauto medalį? Jei ne, būtinai nusipirk. Kaina 30c.

* * *

DĖMESIO!

Vienas jaunas vaikinai iš Lietuvos pageidauja susirašinėti su Amerikos lietuviais-lietuvaitėmis. Jis norėtų pasidalinti gyvenimo išpūdžiais: iš Amerikos ir Lietuvos.

Kreipkitės šiuo adresu: Juozas Rudokas, Šilalės paštas, Lithuania.

VISIEMS "VYTIES" BENDRADARBIAMS

Gerbiamieji, paskutiniu laiku redakcijoj atsirado labai daug nesunaudotų raštų, kurie neturi nė adreso nė parašo. Malonėkite juos atsiimti, tik nepamirškite prisiųsti pašto ženklelių. Ateity redakcija nuolankiai prašo visų savo bendradarbių prisilaikyti šių taisyklių:

1. Rašyk vienoj pusėj lapo tiktai, ir su rašalu.

2. Neužmiršk parašyti savo tikrą pavardę ir nurodyti savo adresą.

3. Jei nori, kad redakcija sugrąžintų Tamstos nepataltus raštus, malonėk prisiųsti pašto ženklelių.

4. Steigkitės rašyti lietuviškai, nes to pageidavo XVIII Seimas.

Pradedant rugsėjo mėn. 1 d. gerbiami korespondentai ir bendradarbiai yra prašomi siųsti visus raštus šiuo adresu: A. L. Lapinskas, 6635 S. Sacramento Ave., Chicago, Ill.

Redakcija.

* * *

Redakcijos priėmimo valandos:

Antradieniais: 5 v. 30 m.—7 v. 30 m. vak.

Trečiadieniais: 2 val.—4 v. 30 m. vak.

Kitomis dienomis sulig susitarimo

LIETUVOS VYČIŲ CENTRO VALDYBA

DVASIOS VADAS: Kun. Pr. J. Vaitukaitis,
4400 South Fairfield Avenue, Chicago, Ill.

PIRMININKAS: Albinas Onaitis,
111 East 5th Avenue, Homestead, Pa.

I VICE-PIRMININKAS: Antanas Lapinskas,
6635 So. Sacramento Avenue, Chicago, Illinois.

II VICE-PIRMININKAS: Kazys Baltramaitis,
221 Bond Street, Elizabeth, New Jersey.

RAŠTININKAS IR "VYTIES" ADMINISTRATORIUS:
Vladas Remotis, 4736 So. Wood St., Chicago, Ill.

IŽDININKĖ: Izabelė Lauciūtė,
2532 West 46th Place, Chicago, Illinois.

IŽDO GLOBĖJAI:

Petras Marčiulaitis, 2009 — 44th Place, Kenosha, Wis.
S. Ališauskaitė, 6442 S. Stony Island Ave., Chicago, Ill.

"VYTIES" REDAKTORIUS: Antanas L. Lapinskas,
6635 So. Sacramento Ave., Chicago, Illinois

SPAUSTUVĖS REVIZIJOS KOMISIJA:

Kun. M. Urbonavičius, 5108—7th Ave., Kenosha, Wis.
Vladas Remotis, 3204 So. Auburn Ave., Chicago, Ill.
Antanas Valonis, 2201 W. 22nd St., Chicago, Ill.

LITERATINĖ KOMISIJA:

Kun. M. Urbonavičius, 5108—7th Ave., Kenosha, Wis.
Juozas Vaškevičius, Marian Hills College, Hinsdale, Ill.
Kun. Ant. Karužiškis, 1502 Claremont Road, N. E.,
Cleveland, Ohio

Kazys Baltramaitis, 221 Bond St., Elizabeth, N. J.
Petras Vėlyvis, Kearney, New Jersey.

SPAUSTUVĖS VEDĖJAS:

Vladas Remotis, 4736 So. Wood Street, Chicago, Ill.

Skelbimų skyriaus vedėjas: V. Stancikas,
4736 South Wood Street, Chicago, Illinois.

When you think of installing first class plumbing

JOHN KLEKER PLUMBING CO.

1707 West 47th Street

Phone Yards 5353

BRANCH OFFICE

5330 Archer Avenue

Phone Lafayette 6531
CHICAGO, ILL.

Padek Savo Pinigus ant 6-to Nuošimčio

Už Pinigus Padėtus ant mūsų Augštų Pirmų Morgičių nuošimtis bus mokamas nuo dienos padėjimo

Jeigu jūs norite perkelti savo pinigus iš kitų bankų į šią banką atneškite savo bankinę knygutę pas mus, o mes jūsų pinigus perkelsime su nuošimčiais. Siųskite pinigus į Lietuvą per šią stiprią banką, nes mūsų kainos žemiausios.

KAPITALAS IR PERVIRŠIS \$400,000.00

SAUGIAUSIA VIETA JŪSŲ PINIGAMS.

METROPOLITAN STATE BANK

Po valdžios ir Clearing House Priežiūra

2201 West 22nd Kampas Leavitt Street

Ši banka yra visumet pasirengusi patarnauti individualams ir pramonininkams, kurie įvertina modernišką bankinį patarnavimą.

CENTRAL *Manufacturing District* BANK

A TRUST COMPANY

1110 West 35th Street

A State Bank •••• A Clearing House Bank

Telefonas Yards 1138

Stanley P. Mažeika

GRABORIUS IR
BALZAMUOTOJAS

Moderniška Kopyčia Dovanai

3319 AUBURN AVENUE

Phone Hemlock 0367

JOHN PAKEL & CO.

GENERAL BUILDING CONTRACTOR
AND

REAL ESTATE

2621 WEST 71st STREET

Telephone Yards 3164

ASHLAND STUDIO

M. ZELGIEWICZ, Prop.

PHOTOGRAPHER

WEDDING AND FAMILY GROUPS OUR SPECIALTY

4852 SO. ASHLAND AVENUE

W. J. STANKUNAS

FOTOGRAFAS

Vestuvių, Grupių ir Šeimynų
Mūsų Speciališkumas.

3315 South
Halsted St.

Tel. Yards 1546

Res. Tel.

Beverly 2300

Phone Boulevard 7314

S. LOVEIKIS

KVIETKININKAS

Nuskintos Kvietkos Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams Vainikai.
Pristatome į Visas Miesto Dalis.

3316 SO. HALSTED STREET

Bus. Phone Yards 0695

F. A. Poszka's Pharmacy

F. A. POSZKA, R.Ph.

3101 SO. MORGAN STREET

Residence: 3317 West 65th Place
Res. Phone Prospect 9232

**KENWOOD
CLEANERS**

Expert Cleaning and Dyeing
WE CALL AND DELIVER

Phone Yards 1770

Phone Victory 2477

G. C. BURBA

CLOAK SHOP

3214 SO. HALSTED STREET
CHICAGO, ILL.